

[Niels Helveg Petersen]

handling, men også på de oplysninger, der er tilgået os under udvalgsarbejdet.

Anne Grete Holmsgård (VS):

Jeg synes efterhånden, at det er blevet en køn gang pølsesnak. Indholdet i denne lovændring går på to ting. For det første skulle regeringen have plads til, at der kunne stoppes en teknologiordning ind på finansloven. Så gjorde man det, at man fjernede en låneordning og satte en tilskudsordning ind, for umiddelbart, når man kun kigger på ét år ad gangen, giver det selvfølgelig en likviditetsteltelse. Det var den ene del.

Den anden del består i, at når man om lægger denne ordning, så får man i virkeligheden flere penge til egnsudvikling, sjovt nok. Man kan selvfølgelig sige, at de ikke er i stand til at regne ovre i industriministeriet, men nu har de givet os, jeg ved ikke hvor mange forskellige bilag, hvor de har beregnet det, og hver gang er konklusionen – og den har jeg ikke kunne sætte spørgsmålstejn ved – at subsidieelementet, dvs. det, staten giver ud til egnsudvikling, i virkeligheden stiger med dette lovforslag.

Så synes jeg, at det er ganske morsomt, at vi får en situation, hvor det er hele den borgerlige fløj, der sidder og stemmer for det, til trods for den principielle fane med, at man gerne vil afvikle subsidierne på erhvervslivets område, og at det er socialdemokratiet og SF, der stemmer imod sammen med os, til trods for at socialdemokratiet traditionelt går ind for, at der skal være flere erhvervsstøtteordninger, og at de skal være højere, end de ellers er.

Det er ikke den argumentation, vi anvender. Når vi stemmer imod, er det simpelt hen, fordi der bliver givet større erhvervsstøtte i kraft af denne lov.

(Kort bemærkning).

Svend Heiselberg (V):

Kun det svar til hr. Svend Andersen, at jeg på ingen måde har misforstået intentionerne med egnsudviklingsloven. Vi vil blot sige, at erhvervslivet og egnsudviklingsområderne er godt tilfredse og godt tjent med, at man går over til tilskud i stedet for den form, som man havde tidligere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 64 stemmer (KF, V, RV, CD, FP, KrF og FD) mod 55 (S, SF og VS).

Første næstformand (Knud Østergaard):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Tredje behandling af lovforslag nr. L 121:

Forslag til lov om ændring af lov om garantier for lån til bygning af mindre fragtskibe.

(Fremsat 16/1 85. Første behandling 25/1 85. Betænkning 14/2 85. Anden behandling 22/2 85).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget

vedtoges med 111 stemmer (S, KF, V, SF, RV, CD og KrF) mod 9 (FP, VS og FD).

Første næstformand (Knud Østergaard):

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 2:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af et hybridnet.

Af Ritt Bjerregaard (S) m.fl.

(Fremsat 3/10 84. Første behandling 31/10 84. Betænkning 20/2 85).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sættes først til forhandling.

Forhandling

Ritt Bjerregaard (S):

Da vi teknisk har indbygget forliget som et ændringsforslag, vil det nok være rimeligt under dette punkt at gøre nogle bemærkninger om det.

Vi er glade for, at forslaget nu kommer til behandling her i folketings salen og til afsluttende behandling, og vi er glade for, at det er lykkedes at opnå et forlig om dette meget vigtige spørgsmål.

Som det fremgår af det oprindelige forslag, havde vi gerne set en anden ordning vedrørende priserne. Vi havde ønsket, at der var ensartede priser landet over; det var vores udspil, og det var et af de punkter, som vi forhandlede grundigt med regeringen om. Regeringen ønskede ikke ensartede priser ude over landet, og vi nåede til et kompromis, der betyder, at vi for de enkelte koncessionsområder har en ens pris, men i øvrigt vil få ganske store prisforskelle ude over landet. Det er vi kede af, men vi accepterer det som en pris, der måtte betales for at kunne få et forlig.

Der har efterfølgende været lidt uklarhed omkring punkt 12 i den indgåede aftale. Den går ud på, at der skal gives aktiv støtte til pilotprojekter, og det er vigtigt ikke mindst af hensyn til udviklingen i de mindre bysamfund og de tyndtbefolkede egne. Vi har forstået ministeren sådan, at de penge, som ministeren ifølge forliget er forpligtet til også at finde, er ministeren også indstillet på at finde frem til.

Det, der er enighed om, er altså, at der nu foreligger en plan for 6 år med udbygning af hybridnettet, at den skal revideres efter 3 år, og at telefonselskaberne nu i øvrigt er gået i gang med at revidere de planer, vi allerede kender.

På den baggrund må det undre meget, når man ser den mindretalsindstilling, der er afgivet i betænkningen. Det fremgår af denne udtalelse, at mindretallet, der består af det radikale venstre og SF og VS, der har tilsluttet sig det, mener, at det ikke er til diskussion, om der skal være et hybridnet, men om der skal være en forceret udbygning. Nej, det er det ikke, og det er fremgået meget klart af

de debatter, der har været her i folketings salen.

Det, der er tale om, er, at der skal fastlægges en plan. Man skal vide, at hybridnettet ender med at komme ud til et samlingspunkt i samtlige kommuner, hvilket ikke på noget tidligere tidspunkt er indgået i de planer, der har foreligget. Så spørgsmålet er altså, om man mener, dette område skal udvikle sig efter rene markeds kræfter, eller man mener, det er nødvendigt, at folketinget også fastlægger en plan på området. Vi har fundet det hensigtsmæssigt – og det har vi været enige med regeringen om – at man fik lavet en sådan plan.

Det kan også undre, at mindretallet mener, at det skal sige, at man burde have sammenholdt det med og prioriteret i forhold til de sociale og uddannelsesmæssige problemer, når samme mindretal udmærket ved, at langt de fleste udgifter på dette område er udgifter, der skal afholdes af telefonselskaberne. Jeg nægter at tro, at man forestillede sig, at telefonselskaberne havde noget at gøre med de sociale og uddannelsesmæssige problemer i øvrigt.

Så siges det også i mindretalsindstillingen, at vi bygger på en antagelse om, at en meget stor del af befolkningen har en overvældende interesse i at kunne modtage så mange udenlandske programmer som muligt. Nej, det gør vi heller ikke. Vi bygger på den antagelse, at der bliver en lang række udenlandske programmer til rådighed, at de kan tages ned på forskellig vis, at folk får mulighed for at vælge, og at vi synes, det er hensigtsmæssigt at kombinere dette med en beslutning om hybridnettet.

Der er også en argumentation om det frie valg, som har været stærkt fremme også i den offentlige debat, hvor mindretallet mener, at det er en tvivlsom påstand. Det kan være, at jeg har misforstået nogle ting, men det er ikke mit indtryk, at man er forpligtet til at være medlem af en fællesantenneforening. Det, synspunktet bygger på, er jo helt klart, at man vil være underlagt de beslutninger, der træffes i en fællesantenneforening, og det har jeg svært ved at se kan være rigtigt.

Jeg mener med andre ord, at mindretallet i betænkningen har taget et forkert udgangspunkt, ikke har forholdt sig til det, der rent faktisk er den indgåede aftale, og heller ikke

[Ritt Bjerregaard]

har forholdt sig til de punkter, der nu er blevet enighed med regeringen om. Men arbejdet med dette forslag er jo langtfra slut med den behandling, som vi har her i salen. Debatten er ikke hermed færdig, tværtimod, den er lige begyndt, og der er en lang række punkter, som også skal diskuteres og drøftes her i folketinget, ikke mindst på det kulturelle område.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Ønsker flere at udtale sig om det stillede ændringsforslag?

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil for det første sige til formanden, at det er lidt vanskeligt at finde ud af i denne debat, om det er det stillede ændringsforslag, man udtaler sig om, eller det er forslaget i al almindelighed, da det jo i realiteten er det samme, og da de principielle overvejelser, vi måtte have om ændringsforslaget, er præcis de samme principielle overvejelser, som vi har om lovforslaget i al almindelighed. Derfor må jeg bede om undskyldning, hvis jeg kommer til at blande ændringsforslaget og beslutningsforslaget sammen, for det er som sagt det samme.

Uanset hvad fru Ritt Bjerregaard sagde heroppefra om, at vi har taget fejl, og at der ikke her er tale om en forceret udbygning af hybridnettet, men om planlægning, vil jeg vove at påstå, at der er tale om en forceret udbygning og en stærkt forceret planlægning.

Det har været meget vanskeligt i det arbejde, vi har lavet i forbindelse med beslutningsforslaget, overhovedet at få nogen reelle oplysninger om befolkningens interesse for hybridnettet og om erhvervslivets, bortset fra elektronikbranchens interesse for forslaget og for hybridnettet.

Det er klart, at vi, som vi har sagt, ikke kan være principielle modstandere af et hybridnet, men vi er principielle modstandere af, at det skal gå så stærkt. Bortset herfra er vi også principielle modstandere af den måde, man gør det her på.

Der er ikke nogen mening i, at man ikke har kunnet give sig tid til nogle ordentlige behovsundersøgelser, at man ikke har kunnet give sig tid til en ordentlig orientering af befolkningen om, hvad det her egentlig drejer sig om, at man ikke har kunnet give sig tid

til en informationskampagne, eller hvad man nu ellers vil kalde det, hvor man involverer befolkningen i et beslutningsgrundlag om den såkaldte elektroniske revolution, som er af overvejende betydning for den fremtid, befolkningen skal leve i.

Ja men det haster, siger man så fra forslagsstillernes side, det haster vældig meget; vi må være forud for tiden, for ellers kommer vi bagud.

Det haster efter min mening ikke mere, end at mange af de tjenester, som man taler om vil være nødvendige for erhvervslivet, vil erhvervslivet i mange år fremover kunne få uden hybridnettet. Altså havde der været mulighed for at diskutere. Altså havde der været mulighed for at lade befolkningen – det er jo den, det skal gå ud over, eller den, der skal have glæde af det – komme med i hele beslutningen.

Gennem de undersøgelser, der er lavet, er det endnu ikke vist, at der er et meget stort behov for udenlandsk TV. Det kan godt være, at der er det. De undersøgelser, vi har set foreløbig, har vist, at folk er ikke så interesseret – i hvert fald ikke, hvis de skal betale så forfærdelig meget for det.

Jeg vil også spørge socialdemokratiet, netop socialdemokratiet: hvordan kan det være, at man ikke har villet vente på en beslutningstagen om et dansk TV og udbygning af et dansk TV uden reklamer, før man lukker op for meget udenlandsk TV med reklamer? Jeg forstår ikke, at man ikke samordner disse ting, at man ikke, når man nu taler så meget om planlægning, også laver en fælles planlægning for, hvordan den ene ting skal ordnes, og hvordan den anden ting skal ordnes.

Jeg vil også påstå – og jeg mener, at det er mere end en påstand – at erhvervslivet endnu ikke har ytret noget særligt behov for hybridnettet. Da vi forleden dag deltog i en konference med elektronikbranchen – som jo har en særlig interesse i det udviklingsarbejde, der måtte ligge i hybridnettet og i et eventuelt kommende bredbåndsnet – mener jeg egentlig også, vi kunne konstatere, at der rådede stor usikkerhed om, hvor lidt eller hvor meget man kunne få ud af det. Jeg synes, der var en hel masse gode ideer om, hvad man måske kunne gøre, at der var en hel masse af de ting, man talte om, der slet ikke var bredbåndstjenester, men smal-

[Ingerlise Koefoed]

båndtjenester, og at der i øvrigt også iblandt de tilstedeværende var stor usikkerhed om, hvor mange eksportmuligheder der ville være i det, og hvor meget man allerede lavede i andre lande, som det var urimeligt at man skulle producere her.

Jeg sagde før, at jeg ikke tror, befolkningen er interesseret i at betale så forfærdelig meget for det, og uanset hvordan man vender og drejer det, er det jo TV-interessen, der skal trække det hele i gang.

Da socialdemokratiet fremsatte forslaget, indeholdt det en idé om en ensartet takstpolitik over hele landet. Den idé er forsvundet – hvis folk vil se udenlandsk TV i lange banner via hybridnettet, må de nu indstille sig på at skulle betale imellem 300 kr. og 1400 kr. for at se det – der kan ske lidt udligninger, men det kommer til at ligge deromkring nogle steder i landet – de skal sandsynligvis derudover betale for en reovering af fællesantenneanlæggene, og nogle skal betale for et helt nyt TV-apparat. Jeg tvivler på, at der vil komme en tilslutning på 30 pct. til hybridnettet inden for den første treårige periode.

Dertil kommer, at der er en modstrid imellem landsplanlægningen, som opererer med lokalcentre på 150 husstande, som skulle kunne være selvforsynende på alle mulige områder, mens man kun regner med – i første omgang i hvert fald at – nå ud med hybridnettet til områder på 250 husstande og derover.

Men hvis nu der efter 3 år viser sig at være en meget ringe interesse for hybridnettet – hvad sker der så? Sker der så det samme, som der skete med naturgassen? Da der ikke var den interesse, som man havde regnet med, måtte man finde på nogle, man kunne tvangsindlægge til at aftage tjenesterne.

For min skyld kunne man fra begyndelsen have sagt: vi vil have dette til at køre, og derfor vil vi sige til fællesantenneforeningerne, at de skal tilslutte sig; forudsætningen ville så have været en ensartet takstpolitik. Det har man ikke villet sige. Står man nu om tre år med $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ hybridnetløsning og ikke kan komme videre – hvad så? Vil man så alligevel ikke sige til fællesantenneanlæggene: nu må I se at komme med, for ellers går dette ikke? Jeg vil gerne have det at vide, for jeg har ikke fået noget ordentligt svar på det i udvalget.

Jeg vil i det hele taget sige, at alle de svar, vi har fået i udvalget, har bekræftet os i, at der er en kolossal usikkerhed om dette. Det er ærgerligt; vi ville gerne være gået ind for en ordentlig planlægning af hybridnettet, vi ville gerne have støttet et rimeligt beslutningsgrundlag, vi ville meget gerne have haft befolkningen med i det. Vi står i dag dér, hvor vi er nødt til at sige nej, og vi ved, at vi derefter vil være offensive. Vi vil prøve, om vi kan få det til at fungere sådan, at det også bliver til glæde for folk i de mindre samfund, men undskyld, jeg tvivler.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Foranlediget af fru Ingerlise Koefoeds bemærkning til socialdemokratiet om, hvorfor vi går ind for den åbning, hybridnettet giver for modtagelse af udenlandsk TV, uden at vi samtidig har beslutningen om mere dansk TV på plads, vil jeg gerne sige, at for det første er socialdemokratiet ikke noget formynderparti, og at vi ikke i længden kan opretholde nogen begrænsning af modtagelsen af udenlandsk TV, når denne rent faktisk kan lade sig gøre, og for det andet er vi et kulturparti.

Dette gør, at jeg nu – foranlediget af statsministerens tilstedeværelse, det er jo ikke sikkert, at statsministeren er til stede ved anden del af denne sagsbehandling på torsdag – vil stille spørgsmålet: hvornår kommer vi i gang med de forhandlinger, hvor vi bringer den del af problemet på plads, som betyder, at vi værner om dansk sprog og kultur ved, at vi får et videregående udbud af dansk TV? Socialdemokratiet har for længst rykket for at komme i gang med forhandlingerne, og vi er indstillet på at få en hurtig løsning på de problemer til gavn for dansk sprog og kultur, således at vi kan stå os værdigt i den konkurrence, der kommer.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil gerne sige til hr. Tastesen, at jeg ikke synes, det har noget med formynderi, men tværtimod noget med kulturpolitik at gøre, hvis man havde taget sig lidt tid og ikke absolut skulle have haft denne beslutning igennem her og nu for på en eller anden må-

[Ingerlise Koefoed]

de at vise, hvor samarbejdsivrig man er over for regeringen. Derved kunne man have nået at få den oplysningskampagne, som vi har bedt om, og som alle har været enige om var vigtig. I de to år kunne man måske have nået at få en beslutning igennem om det danske TV-udbud, og det synes jeg ville have været den kulturpolitisk rigtige vej at gå.

Helge Sander (V):

Fru Ingerlise Koefoed tvivler på, at der i befolkningen er interesse for hybridnettet, og tror derfor ikke rigtig på, at vi får den tilslutning på 30 pct., som er en betingelse for, at vi kan komme videre med udbygningen. Men netop derfor er der også i det forlig, der er lavet med socialdemokratiet og regeringen, en passus om, at der skal være 30 pct.s tilslutning, for at man kan fortsætte udbygningen, netop fordi man ikke vil risikere, at vi får en større fejlinvestering.

I den forbindelse har jeg også lyst til at gøre opmærksom på, at naturgasnettet, som der nu sammenlignes med, vanskeligt kunne bruges til andet, hvorimod vi her arbejder med en ny teknik, der kan bruges til meget andet. Det er i hvert fald væsentligt at pointere fra venstres side, at hybridnettet og efterfølgende bredbåndsnet ikke indføres, for at vi skal have mere TV. Vi synes, det er helt i orden, at man i første ombæring anvender nettet til en øget TV-forsyning ikke mindst i de områder, der endnu er jomfruelige, som vi siger, men på længere sigt er det absolut af hensyn til erhvervslivet og øvrige samfundsinteresser, at vi skal etablere dette net, og jeg er modsat fru Ingerlise Koefoed meget overbevist om, at tilslutningen bliver på de 30 pct. og endda mere til, men det får tiden lov at vise.

Siden vi havde førstebehandlingen, er der indgået forlig mellem regeringspartierne og socialdemokratiet, og fra venstres side er vi meget tilfredse med, at der er indgået en aftale, som ikke indebærer en tilslutningspligt og heller ikke involverer statspenge. Vi er selvfølgelig vidende om, at P & T i de sønderjyske områder af historiske grunde har visse forpligtelser, og det er også P & T, der skal sørge for etablering af de 13 termineringspunkter. Endelig har vi som rigtigt fremført af fru Ritt Bjerregaard, jævnfør forligets stk. 12, også en forpligtelse til, at der

bliver igangsat nogle pilotprojekter. Men vi er enige om, og det har ministeren jo også bekræftet, at midlerne til at få disse pilotprojekter realiseret vil blive fundet. Dog føler jeg trang til at nævne, at der i forliget ikke står noget om, at staten økonomisk skal støtte denne forsøgsordning. Jeg mener, staten skal gøre alt for, at den kan blive etableret, men det kunne være, at der i teleselskaberne, inden for elektronikindustrien og på mange andre områder, hvor der er betydelig interesse for det, også kunne være midler, som kunne medvirke til nogle fornuftige forsøg rundt omkring.

Vi er fra venstres side også vældig tilfredse med, at vi har fået et forlig, hvor der er lagt vægt på et samarbejde med kommunerne, og vi har siden forligets indgåelse hørt signaler fra samtlige telefonselskaber om, at de vil tage kontakt med de enkelte kommuner. Det føler vi er særdeles værdifuldt, således at vi får en udbygning, der harmonerer med ønskerne lokalt og samtidig kan blive til størst glæde for de flest mulige borgere.

Vi kan således alt i alt med tilfredshed konstatere, at vi nu får givet et startsignal til et hybridnet og efterfølgende bredbåndsnet, som helt afgjort vil få en kolossalt stor betydning for hele vort samfund.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg vil gerne spørge hr. Helge Sander, hvor den megen tilfredshed nu kommer fra, for venstre har jo haft en lidt speciel holdning i denne sag. Først kæmpede man som løver imod en ensartet taktstpolitik, derefter havde vi den samme oplevelse, for vi er jo valgt i omtrent samme del af landet, nemlig at der rejste sig en folkestemning. Den ene venstreborgmester efter den anden sagde: vi kan ikke leve med en så varieret taktstpolitik. Vi kan ikke leve med, at nettet ikke når ud i mindre bysamfund end 250 indbyggere. Vi kan ikke leve med, at lokalcentrene risikerer at gå bagud af dansen. Derfor vil jeg spørge hr. Helge Sander, om han slet ikke længere har de bekymringer, som vi for 3-4 uger siden hørte en del om i hvert fald i den lokale presse.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

[Ingerlise Koefoed]

Jeg vil gerne spørge fru Ritt Bjerregaard, om det, hr. Helge Sander sagde heroppefra, er i overensstemmelse med det, der står i forliget, nemlig at staten ikke skal betale for den forsøgsvirksomhed, der skal finde sted, at det ikke er penge, man har til teknologiudvikling, at det er det private erhvervsliv, der skal betale for forsøgene, for så har jeg måske misforstået et eller andet.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

For at starte bagfra kan jeg sige til fru Ingerlise Koefoed, at jeg ikke tror, der er misforstået noget, for der står i forligsaftalens pkt. 12 helt klart, at staten skal medvirke til disse pilotprojekter, og som jeg også sagde, har ministeren allerede givet tilsagn om, at man selvfølgelig også gør det på det økonomiske område. Det, jeg søgte at pointere, var, at der ikke står noget om, at det udelukkende er regeringen, som skal støtte det økonomisk, og jeg appellerede til, at andre, som var interesserede i at medvirke til denne udbygning, også kunne bidrage, bl.a. inden for det tekniske område, og måske teleselskaberne.

Jeg er faktisk vældig tilfreds med, at hr. Gade rejser spørgsmålet her, for gang på gang har han været ude at rejse med den forestilling, som nu blev fremført igen. Det er korrekt, at vi har haft en debat om selve takstpolitikken, men jeg bliver nødt til at redegøre for det i en større sammenhæng, for havde vi ikke indgået noget forlig, havde forskellen været ca. 1:10. Så indgik vi forliget, således at der nu er ens grundtakster overalt inden for koncessionsområderne, men forskellige lokaltakster. Det betyder, at vi har en prisforskel, der kommer til at ligge på gennemsnitligt 1:4, og så var det, vi sagde, at vi godt kunne tænke os, at man kom en grad længere ned, f.eks. 1:2, men det har vi erkendt at der ikke var stemning for. Men blot fordi vi på et enkelt punkt i et kæmpeværk – det er i hvert fald en af de største betænkninger, jeg har set herinde – er kommet frem til et mindre godt resultat, skal det hele da ikke stå og falde med et enkelt spørgsmål. Derfor er det blevet i forholdet 1:4, og det indebærer stadig væk i hvert fald nogle markeds-mæssige principper, som vi er tilfredse med.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg skal ikke blande mig i debatten i selve amtet, men blot gøre den tilføjelse, at hr. Helge Sander, hvis han på et tidligere tidspunkt havde forsøgt at få indflydelse i de forhandlinger, der foregik, på forhånd ville have vidst, at han havde støtte i den position, socialdemokratiet indtog, og at forløbet måske derfor var lidt specielt.

Når jeg bad om ordet, var det for at svare fru Ingerlise Koefoed med hensyn til den statslige støtte til pilotprojekterne. Jeg er her enig i de bemærkninger, hr. Helge Sander gjorde i anden omgang; jeg undrede mig også over de første formuleringer. Det er helt klart, at der i dette indgår statslig støtte til pilotprojekterne, men at vi ikke har noget som helst imod, at der også kan indgå andre former for støtte, siger sig selv.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg takker fru Ritt Bjerregaard for svaret. Det, hr. Helge Sander sagde heroppe – og sagde ret bestemt, synes jeg – var altså hr. Sanders fortolkning. Selvfølgelig må alle og enhver da gerne lave forsøg, men det står ikke i forliget; dér står, at regeringen gennem aktiv støtte til pilotprojekter vil medvirke til udvikling og afprøvning af informationsteknologiske nyskabelser osv. Der står ikke et hak om, at andre også kan gøre det; selvfølgelig kan de da det, hvis de har lyst til det, men det er hr. Helge Sanders egne ord.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg vil gerne sige til hr. Helge Sander, at jeg synes, det er et lidt tyndbenet forsvar for venstres stillingtagen og ros til dette forlig, at det kunne være gået meget værre. Ja, værre, hvis hvad? Hvis venstre havde fået lov til at råde, var det gået meget værre; det er så sandt, som det er sagt.

Jeg vil gerne spørge hr. Helge Sander, om det ikke er sådan, at forslaget om ensartet takstpolitik er fremsat af socialdemokratiet, og om det ikke er sådan, at det er venstres ordfører første gang, hr. Fogh Rasmussen, der lægger umådelig vægt på, at det skal være markedskræfterne, der styrer udviklingen.

[Gade]

Er det ikke den korrekte fremstilling af sagen? Og er det så ikke også helt rigtigt, som venstreborgmesteren fra Lemvig udtrykker det, at det går ud over de små samfund og de tyndtbefolkede områder, hvis man lader markedskræfterne råde?

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Hr. Helge Sander og andre medlemmer af venstres folketingsgruppe kan utvivlsomt huske de timer, der gik forud for, at tinget blev sendt på juleferie. Det var bekendt, at hele venstres folketingsgruppe glædede sig til at få en hyggelig middag et sted ude i byen, men bedst som de skulle til at skubbe stolene tilbage og rejse sig, blev forhandlingerne afbrudt, fordi der var en skatteminister, som havde en lille juleleg, han lige skulle have afviklet; så frikadellerne blev kolde, og hvad ved jeg. Men jeg nævner historien, fordi det faktisk er muligt at afbryde forhandlingerne, hvis det viser sig, at en minister har fået en helt ny idé, eller at et medlem af tinget måske pludselig indser, at der er nogle muligheder for et flertal, som ikke tidligere har været fremme.

Men hvis det faktisk er sådan, at en ensartet takstpolitik kan opnås med støtte fra i hvert fald socialdemokratiet – og jeg er sikker på, at vi også er mange andre kræfter, der villigt giver en hånd – og hvis hr. Helge Sander bare kan få en stor del af sit eget parti med, har vi pludselig et hybridnetsforlig, der langt mere er efter hr. Helge Sanders hoved.

Det ville være en god idé at afbryde forhandlingerne på det grundlag, og selve det forhold, at der, så vidt jeg ved, overhovedet ikke er nogen i dag, der skal ud at have julemiddag, gør det jo bare til en ekstra god idé.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jeg skal ganske kort sige til både hr. Gade og hr. Tinning, at venstre ikke ønsker fuldstændig ens takstpolitik. Det har vi ikke givet udtryk for på noget tidspunkt, og det forsøgte jeg netop før at forklare hr. Gade. Vi har bare ønsket et forhold nærmere 1:1 i stedet for 1:10, som vi startede med. Vi ønsker ikke ensartet prispolitik. Vi ønsker, at visse mar-

kedsmekanismer skal være med i spillet, således at vi også ad den vej får en naturlig udbygning.

Så må jeg sige til fru Ingerlise Koefoed, at vi er enige; jeg forsøgte bare at påpege med hensyn til pilotprojekterne, at der ikke står, at staten er økonomisk forpligtet til det. Det er vi alle sammen enige i ligger i det, men det står altså ikke i teksten, selv om fru Ingerlise Koefoed nu slår op i den endnu en gang.

Til allersidst til forligspartneren fru Ritt Bjerregaard: hr. Helge Sander havde ikke magt, som venstre havde agt.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Så vil jeg spørge hr. Helge Sander, hvad udtrykket aktiv støtte betyder, hvis det er regeringen. Der står, at regeringen gennem aktiv støtte vil osv. Betyder det bare, at regeringen skal løbe rundt og skubbe til folk og sige: vær så venlig at lave nogle forsøg. Betyder »aktiv støtte« ikke også, at man kommer med penge.

(Kort bemærkning).

Helge Sander (V):

Jo, men ikke nødvendigvis alle pengene.

Lone Dybkjær (RV):

Jeg skal først som formand for udvalget beklage, at der er en mangel eller to i betænkningen, som det vist er det rette tidspunkt at gøre opmærksom på, og som vil komme med i den endelige trykte betænkning.

Den høring, vi har afholdt, burde have været omtalt, og de dertil hørende spørgsmål burde have været optaget som bilag, men jeg har forstået, at der ikke vil være nævneværdig modstand imod, at det kommer ind i den sidste trykning af betænkningen.

Dernæst skal jeg kommentere selve betænkningen. Det radikale venstre er ikke modstander af, at man kan tage udenlandske programmer ned, for vi er ikke formyndere, hvad der ligesom er fremgået af debatten. Men det, vi har følt og stadig føler, er, at vi ikke har diskuteret den beslutning, som træffes her, ordentligt. Der er tale om en meget stor kultur- og samfundspolitisk beslutning, i

[Lone Dybkjær]

hvert fald et grundlag for en meget ændret kultur- og samfundspolitik, og det er nogle perspektiver, som vi overhovedet ikke har været inde på. Tværtimod er debatten blevet syltet ind i nogle erhvervspolitiske betragtninger og fremfor alt nogle tekniske betragtninger på en sådan facon, at det, det egentlig drejer sig om, nemlig det kultur- og samfundspolitiske, ikke er kommet ordentligt ind i billedet.

Der er tale om både nogle direkte og nogle indirekte konsekvenser som udgangspunkt for de mange TV-programmer. De direkte konsekvenser er spørgsmålet om, hvordan det vil påvirke hele kulturmønsteret, hvordan det vil påvirke familiemønsteret, og hvad det er for nogle ting, vi vil få at se, når vi nu får de mange udenlandske TV-programmer. Vi ved jo, at det, at vi indførte TV, i sig selv fuldstændig ændrede de familiemæssige rammer. Hvem er det, vi kan risikere vil blive mest påvirket af det? Vi ved, at det i høj grad bliver børnene, der kommer til at se meget TV, og hvilke konsekvenser vil det få? Dette er ikke sagt, for at man ikke skal tage de programmer ned, men det kunne godt være, man burde diskutere, om der var en udvikling, som man på en eller anden måde skulle søge at imødegå eller i hvert fald komme med nogle alternative tilbud til.

Dernæst er der de indirekte konsekvenser, nemlig den demokratiske påvirkning, som vil komme til at ske gennem de mange TV-programmer; vi sætter en udvikling i gang. I forbindelse med sputnikkerne fik vi i virkeligheden muligheden for at udforske stjernerne, men vi anvendte denne viden til satellitter og begyndte kun at kigge på Jorden selv. Vi gjorde os selv til en global landsby. Det gør ingenting, men man skal bare være opmærksom på, om det kun vil føre til, at vi risikerer, at vi i alle de programmer, vi sender, fordi vi skal dække så bredt, blot får den mindste fællesnævner og måske i højere grad end i dag får en redigeret virkelighed.

Så skal jeg fremsætte nogle kommentarer til fru Ritt Bjerregaard, der var inde på mindretallets betænkning. Fru Ritt Bjerregaard siger, det er forkert, at vi skriver, der er tale om en forceret udbygning. Jo, der er faktisk tale om en forceret udbygning. Fru Ritt Bjerregaard siger, at der er tale om en plan. Ja, der er både tale om en forceret udbygning og om en plan. Det, vi er imod, er naturligvis

ikke planlægningen som sådan, men det, den planlægning vil indeholde. Det, at man laver en planlægning, kan være fornuftigt nok, men hvilke konsekvenser vil den planlægning få? Hvem er det, der vil få nogle tilbud, og hvem vil ikke få nogle tilbud? Hvad er situationen, hvis vi blot lader de almindelige markeds kræfter og den almindelige tekniske udvikling køre kontra den planlægning, som vi ser her?

Vi ved jo alle sammen, at denne planlægning under alle omstændigheder i en meget, meget stor periode efterlader disse omtalte 400.000 husstande uden nogen tilbudsmuligheder. Er det sikkert, at den udvikling er så meget bedre, end hvis det havde været en større del af befolkningen? Er det så fuldstændig sikkert, at vi gør det bedst tænkelige ved, at en meget stor del af befolkningen får alle disse tilbud, medens en mindre del af befolkningen ikke får dem? Det er jeg ikke overbevist om. Det er altså ikke spørgsmålet om en planlægning, men det er indholdet af planen.

Så er der spørgsmålet om erhvervslivet. Der er ikke fra erhvervslivets side ytret ønske om at få et hybridnet. Så kan man mene, at det er, fordi erhvervslivet er for kortsynet, eller hvad ved jeg, men jeg synes dog, at man under alle omstændigheder bliver nødt til også at lytte til, hvad de mener, og det, man må sige, er, at brugerne ikke har ytret noget ønske om at få et hybridnet; producentsiden er selvfølgelig anderledes.

Hvis man mener, erhvervslivet ikke er tilstrækkelig fremsynet – og det kan man såmænd godt have sine argumenter for at mene både fra regeringspartierne og fra socialdemokratiets side, og det kunne hele det teknologiske program også godt tyde på at man mener erhvervslivet er – så burde man sige: o.k., erhvervslivet er altså ikke fremsynet nok; vi mener, der er behov for denne infrastruktur, altså foreslår vi en finansiering, som tilgodeser det behov og ikke nøjes med at dække det, fordi man kan få det betalt over nogle TV-programmer.

Så siger vi som det tredje punkt – som fru Ritt Bjerregaard også var inde på – at man burde have prioriteret, og fru Ritt Bjerregaard bruger det meget lemfældige argument, at telefonselskaberne hende bekendt ikke har sociale opgaver. Nej, det har de ikke, og det er selvfølgelig heller ikke det, der tænkes på.

[Lone Dybkjær]

Der tænkes på, at samfundet nu engang har råd til en samlet sum af investeringer, hvis vi overhovedet har råd til noget som helst, og at det, der går til det ene, går fra noget andet. Den prioritering synes vi er forkert. Vi mener ikke, at samfundet som helhed skal investere forceret på dette område og på den facon, som her er foreslået, og i hvert fald ikke uden at der har været en mere grundlæggende debat. Der er tale om en mere samlet sum, der er ikke råd til alting.

Det fører mig ind på spørgsmålet om takstpolitikken, hvor vi jo er uenige i den løsning, der er foreslået. Vi mener, at det er meget store og for store forskelle, der bliver ude over landet. Reelt bliver der tale om et sted mellem 200 kr. og 3.000–5.000 kr., plus hvad der i øvrigt skal være af investeringer i nye anlæg. Det mener vi er nogle forskelle, som ikke var nødvendige, og hvis man endelig ville have en plan, burde man have satset hårdere på det og ikke indgået et forlig, for på denne facon bliver det et mismask.

Dernæst siger fru Ritt Bjerregaard, at der hende bekendt ikke er nogen, der tvinges. Jo, man skal faktisk i en lang række situationer være medlem af en fællesantenneforening. Det er simpelt hen et krav ved indflytning i visse ejendomme. Så kan man sige, at man ikke behøver at flytte ind i de ejendomme, men sådan er livet nu engang; det er ikke sådan, at alle mulige lejligheder er til rådighed i enhver sammenhæng. Der er faktisk masser af steder, hvor der er krav om, at man skal være med i fællesantenneanlæg, og hvor de 60 pct. kommer til at bestemme over de 40 pct., hvis det nu er det, der er fordelingen. Der er ingen mindretalsbeskyttelse overhovedet i dette forslag.

Til slut skal jeg blot sige, at det, man naturligvis må håbe på, er, at man efterfølgende får en debat, og at udviklingen ikke går så galt, som vi her forestiller os, og noget kunne jo tyde på det; f.eks. er det gået anderledes i Italien. Men tilbage bliver stadig væk spørgsmålet, hvem der så er i stand til at sige nej til de TV-tilbud, og hvem der ikke har mulighed for at sige nej til tilbuddene. Under alle omstændigheder kan det kun gå bedre, hvis vi på en eller anden facon får givet nogle alternative tilbud, men starten med denne beslutning har ikke været særlig lovende. I virkeligheden kan man sige, at hybridnettet er gaven til folket, der har alt.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg vil gerne tage fat i en enkelt del allerede nu, og det er spørgsmålet om at have en plan for dette område, for fru Lone Dybkjær spørger, om det nu overhovedet spiller nogen rolle – der foregår jo en udbygning på området.

Det er fuldstændig rigtigt – den udvikling er i gang. Telefonselskaberne er i fuld gang med at realisere nogle af de tanker, der ligger i denne plan.

Men der er én ting, der er meget afgørende, også for den udvikling, der finder sted ude omkring, og det er, at denne plan betyder, at man kommer ud til i hvert fald ét sted i hver kommune. Det vil sige, at kommunerne er involveret i hele denne planlægning på en måde, de aldrig nogen sinde ville være, hvis dette forlig ikke var blevet indgået. Det ser jeg som en meget stor fordel i den udvikling, der skal foregå, jeg ser det som en mulighed for at inddrage langt flere i denne beslutningsproces, og jeg ser det som en mulighed for at bruge og udnytte disse tilbud helt anderledes, end der har været mulighed for i nogen af de planer, der hidtil har været fremlagt.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Det skal blot være en understregning af, at jeg synes, en plan kan være en udmærket idé; jeg er bare ikke enig i indholdet af planen, og det er altså også den, vi tager stilling til. Jeg kan ikke se, det er den helt store revolution, at kommunerne inddrages i planlægningen af hybridnettet, som jo er infrastruktur; det kunne godt ske på anden vis.

Tinning (VS):

Dette her er jo et stort forslag, og så meget mere beklageligt er det vel, at det ligger inden for ansvarsområdet hos den minister i regeringen, som vel nok har den mindste horisont, når det drejer sig om teknologiudvikling. Ministeren har ganske enkelt kun én holdning til det her: kender vi noget teknologi, skal befolkningen have det – færdig! Det er ikke noget, jeg finder på; det har ministeren selv sagt og oven i købet ført sig frem med. Jeg mener derfor, det er klart, at en

[Tinning]

fornuftig diskussion om dette her ikke kan føres med ministeren for offentlige arbejder; det er et forsøg, der er dødsdømt på forhånd.

Så kunne man selvfølgelig forsøge sig med nogle af regeringspartierne. Hr. Helge Sander har faktisk forsøgt at vise lidt selvstændigt initiativ i denne sag, men et menigt medlem af et parti, der er i regering – specielt et nyt menigt medlem – skal jo ikke være alt for selvstændigt.

Tilbage er der vel egentlig kun socialdemokratiet. Nu forestiller jeg mig ikke, at vi i dag kan få en diskussion, som i og for sig flytter på socialdemokratiets synspunkter, som de formuleres herinde – man sender jo ikke sin gruppeformand på talerstolen, for at vedkommende skal skifte mening et kvarter efter – men jeg tror alligevel, at vi kan få en diskussion, som giver os mulighed for, efterhånden som denne aftale bliver realiseret, at få et lidt mere fornuftigt perspektiv ind i det, der foregår.

Jeg synes egentlig, at fru Ritt Bjerregaards korte bemærkning lige før rummede nogle ting, som er gode og fornuftige, nemlig pointeringen af, at det, vi har forsøgt, i det mindste er at lave en plan. Hvis man ikke lavede en plan, ville der ganske rigtig bare ske det, at den udbygning af telenettet, som i forvejen finder sted, stort set ville løbe efter, hvad telefonselskaberne og andre kræfter kunne finde for godt.

Det, som jeg synes er problemet med den plan, vi her taler om, er, at der egentlig ikke, når det kommer til stykket, er så forfærdelig meget plan i det, og at der slet ikke er mulighed for at pille så meget ved den plan. Fru Ritt Bjerregaard har ret i, at vi nu kommer ud til et fordelingspunkt i hver enkelt kommune, men hvad så? Hvad kan kommunen bruge det til? Ikke noget. Kommunalbestyrelsen kan selvfølgelig sætte sig hen og forhandle med telefonselskaberne, men de muligheder, vi ser i forbindelse med en egentlig planmæssig udbygning, er at sikre, at der var en folkelig kraft i de enkelte kommuner, som kunne påvirke beslutningsprocessen. Spørgsmålet er så, hvordan man udvikler den. Gør man det ved først at lave et forlig om hybridnettet og begynde at lægge ned og faktisk allerede nu stort set at have truffet beslutningerne om, hvordan dette skal ligge?

Jeg ved godt, at telefonselskabet forhandler med kommunerne, men jeg ved også,

hvad der sker, hvis kommunerne ønsker en anden netføring ude i den enkelte kommune end telefonselskabet; så kan man i første omgang forhandle, men i det øjeblik man ikke bliver enige, kan kommunen få lov at betale, hvis den ikke vil have nettet til at ligge dér, hvor telefonselskaberne vil have det til at ligge. Det siger i sig selv noget om, at der ikke bliver megen indflydelse for kommunerne og slet ikke nogen indflydelse for den befolkning, som stadig væk ikke har haft noget, der bare ligner en chance for at få et sundt og fornuftigt forhold til den nye informationsteknologi. Folk ved i store træk ikke, hvad de skal bruge det til, og det skyldes simpelt hen, at forudsætningen for at gå ind i en sådan udvikling er at få lov til at lave nogle forsøg med, hvad den nye informationsteknologi kan bruges til, og hvad den ikke kan bruges til, altså hvilke muligheder den giver. Spørgsmål som: kan dette give os mulighed for nedsættelse af den daglige arbejdstid, kan det give vores børn mulighed for en ny måde at gå i skole på, kan det give os mulighed for at bruge bibliotekerne på en anden måde? Der er mange mulige spørgsmål, og jeg mener, den eneste rimelige måde at give svar på er at give mulighed for lokale forsøg med den nye informationsteknologi. Og i den søde frikommunitid, vi lever i, ville det faktisk være noget af det mest oplagte at foretage sig. Jeg mener, man hos indenrigsministeren kunne finde masser af inspiration med hensyn til, hvordan der kan laves lokale forsøg med den nye informationsteknologi. Og det mener jeg naturligvis man burde gøre, før man vedtager en plan, som i store træk fastlægger net- og linjeføringen, og at det er tilfældet, tror jeg egentlig ikke vi kan begynde at diskutere.

Det egentlige spørgsmål er derfor: hvad sker der, hvis vi venter? Vi kender jo socialdemokratiets argument, for det er jo blevet formuleret under adskillige debatter om det her, nemlig at vi har et lille tog, som kører rundt i verden og også herhjemme, og vi må skynde os at komme med, først og fremmest af hensyn til dansk industris konkurrenceevne. Jeg synes, det er vigtigt at pointere, at den almindelige TV-begejstring er noget, ministeren og andre opererer med, men socialdemokratiet støtter vel primært dette af industripolitiske hensyn, og dér synes jeg lige

[Tinning]

præcis at mangelen på udtalte behov fra erhvervslivets side er iøjnespringende.

I det nyeste nummer af Hybrid netop nu – det er et såkaldt informationsblad fra KTAS – fortæller telefondirektør Per Ammitzbøll næsten pralende, at bredbåndsforbindelser på 2 Mbits, dvs. nogle bredbåndsforbindelser, som i hvert fald de store erhvervsvirksomheder kan bruge til løsning af deres kommunikationsproblemer i første omgang, har man billedlig talt liggende på hylderne. Sagt på anden måde: der er ikke i dag udtrykt et eneste behov fra dansk erhvervsliv, som ikke kan imødekommes uden indgåelse af dette forlig. Det synes jeg er en pointe, for det betyder, at man ikke kan sige, at det er af hensyn til dansk erhvervsliv. Det er det ikke, og her har fru Lone Dybkjær vel nok fat i en pointe, hvis dette i virkeligheden betyder, at man siger: det er af hensyn til det danske erhvervsliv, der i virkeligheden ikke ved, hvad det selv vil, men fordi vi ved det, må vi nu påtvinge det dette. Men det er formentlig for langt ude, og derfor mener jeg, at fru Ritt Bjerregaard skylder os en forklaring på, hvad det er for et behov, eller hvad det er for nogle udviklingstendenser i erhvervslivet, som gør dette forlig nødvendigt netop nu.

Det er også udtrykt meget rimeligt i rapporten fra teknologistyrelsens formidlingsråd, der om disse bredbåndstjenester har et kapitel, som hedder »Brugernes ønsker og behov«, og deri siges det meget fornuftigt, at ønsker kan man såmænd godt få folk til at udtrykke, for man kan jo tænke sig så meget, men behov! Og hvad er det for tjenester, folk vil betale for? Derom siger en eller anden virksomhedsleder – der står ikke, hvem det er – at i virkeligheden er der allerede rigelige problemer med at få indarbejdet de eksisterende muligheder for datatransmission osv., så de har ikke umiddelbart lyst til at betale ekstra for at se den mand, der sidder i den anden ende af telefonen. Jeg synes stadig væk, at det, som er vigtigt, er, hvad det er for et behov, erhvervslivet har, og som socialdemokratiet klynger sig til, og kan vi ikke få det at vide, er baggrunden for forliget allerede væk. Jeg mener, der er andre gode grunde til, at dette forlig ikke skulle have været indgået, men dette er i sig selv nok.

Jeg tror, vi vil opleve, at ministeren for offentlige arbejder kommer herop og taler om en historisk dag i dansk mediepolitik el-

ler for ministeren selv eller et eller andet andet i den boldgade, i hvert fald en stor historisk dag, og hvis vi alligevel skal høre på det, synes jeg, det kunne være fint, hvis ministeren kunne fortælle nogle ting.

Med hensyn til pilotprojekter, som vi snakker så meget om, siger ministeren med den store armbevægelse: det er rigtigt, at ingen ved, hvor disse penge skal komme fra, men det ordner jeg. Måske ministeren vil fortælle os to ting. For det første hvor de penge skal findes, og for det andet hvor mange det drejer sig om. Det er formentlig mere end et par kroner. Der har jo været et møde, hvor man har forsøgt at danne sig et overblik over landets økonomiske tilstand, og jeg mener, at ministeren skylder os at oplyse i dag, hvor meget det drejer sig om, og hvor de skal findes. Jeg har det nemlig ikke som forligsparterne, der stiller sig tilfreds med sådan en – ja, hvad skal man kalde det? – almindelig løsagtig håndbevægelse fra ministeren og så går ud fra, at den holder nok. Det gør vi ikke, vi vil godt vide, præcis hvor mange penge det er, og hvor de skal hentes.

Det andet, vi godt vil vide, er, hvilken status man kan tillægge KTAS' udsagn om de nye TV-udbud, for dette forlig er jo ikke engang indgået endnu, men KTAS er i fuld gang med at fortælle, hvad der kan være i disse 24 forskellige kanaler, som hybridnetudbygningen giver mulighed for. Der er en oversigt over dem i det seneste nummer, nr. 6, af Hybrid netop nu, og der er en endnu mere fremstormende artikel i AudioVisuelle Media nr. 2 – er det vistnok – for i år. Under alle omstændigheder: hvilken status har den opgørelse? Når jeg spørger, er det, fordi det, man kalder det fremtidssikrede net, nu viser sig måske at være et net, som vi allerede nu ved hvad der skal puttes i om to år, og så er der ikke plads til mere f.eks. fjernsyn, når det er fjernsynssiden, vi snakker om; der kan blive plads til en enkelt lokalkanal og ikke mere. Jeg vil godt spørge ministeren, om det er en fremtidssikring, der rækker de par år frem, når vi snakker TV, eller man må sige, at KTAS' oversigter er helt grundløse spekulationer, som intet får med virkeligheden at gøre.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

[Ritt Bjerregaard]

To korte bemærkninger til hr. Tinning. Den ene om nødvendigheden af en plan og forholdet til kommunerne, hvor hr. Tinning siger, at det er vigtigere, at der er mobiliseret nogle folkelige kræfter, og at de ikke rigtig er mobiliseret på nuværende tidspunkt.

Jeg føler mig fuldstændig overbevist om, at det, at der bliver truffet en beslutning og lagt en plan, er et langt bedre mobiliseringsgrundlag for folkelige kræfter end almindelige vage antydninger af, at man vistnok måske engang, når man har fået snakket frem og tilbage, nok alligevel kan se, at det går i den retning, osv. Jeg tror altså, at dette er et godt udgangspunkt for at få den folkelige debat og også et langt større engagement ude i kommunerne, og det hilser jeg velkommen.

Med hensyn til spørgsmålet om erhvervslivet, som jeg også blev spurgt om, synes jeg, at hr. Tinning kom meget nemt hen over den konference om fremtidige bredbåndstjenester, som vi begge deltog i. Det fremgår meget klart af det materiale, der er lavet, at erhvervslivet har en række forventninger om nye produkter. Det fremgår også, at der er ganske stor forvirring om, hvad der går på bredbåndnet, og hvad der går på andre muligheder, men det ændrer jo ikke noget ved, at man ser nogle muligheder, og det blev helt klart, også mundtligt, tilkendegivet ved den nævnte konference.

Så vil jeg derudover sige, at jeg medgiver gerne, at det er en vurderingssag, om man tror, at den slags beslutninger kan være en saltvandsindsprøjtning for erhvervslivet eller ej. Det tror jeg.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Det er jo ikke første gang, vi diskuterer erhvervslivets behov; det gjorde vi også, da vi sidst diskuterede dette, og da syntes jeg egentlig, at fru Ritt Bjerregaard udtrykte sig betydelig mere præcist end i dag.

Fru Ritt Bjerregaard skelnede mellem to ting i denne forbindelse og sagde: det er klart, at noget af det drejer sig om virksomhederne og erhvervslivet, idet nogle i kraft af denne udbygning kan producere forskellige ting og sager. Men det er i virkeligheden ikke det vigtige, det er i virkeligheden ikke det væsentlige. Det, der er interessant, er, hvad denne udbygning giver hele industrien som

sådan af muligheder. Og det, som den konference, jeg refererede til, handlede om, var lige præcis Elektronikfabrikantforeningen m.fl. Det vil sige, at det er nogle af de folk, som skal leve af at producere nogle nye ting og sager, som kan bruges i dette net. Det er klart, at de mennesker siger: vi kan godt se, at der er nogle ting, vi kan komme til at producere, for nu skal vi have en udbygning af nettet. Men det er – og her er jeg enig med fru Ritt Bjerregaard – ikke specielt interessant. Det, der er interessant, er, hvilket behov der er for disse bredbåndstjenester, altså det, som selve nettet kan tilbyde – og ikke dimserne i nettet. Her viste konferencen – og det havde været urimeligt, mener jeg, hvis den havde vist andet – at det kunne man ikke rigtig komme ind på, for man vidste det ikke, og der findes jo ikke nogen steder dokumentation for, at erhvervslivet vil bestille disse bredbåndstjenester. Det, der derimod er dokumenteret, er, at ethvert kendt behov kan telefonselskaberne tilfredsstille, ja, de praler oven i købet med, at de har 2 Mbits-forbindelser liggende som hyldevarer.

Der findes ikke her i landet en erhvervsleder, der har et transmissionsbehov, som ikke kan opfyldes, og det er derfor, jeg siger: ja men hvorfor så alt det kissejag?

Om den folkelige debat: jeg tror også, det er rigtigt, at når først dette er vedtaget, vil der komme en folkelig debat. Ikke mindst tror jeg, at når masser af socialdemokrater rundt omkring pludselig opdager, hvad det er, deres parti sidder og laver herinde, så kommer der en debat. Det kunne vi da for så vidt være glade for – så kortsigtet vil jeg dog ikke spekulere – men problemet er, at først fastlægger man, at nettet skal ud til alle kommuner, så fastlægger man, hvor fordelingspunktet skal ligge i den enkelte kommune, og så siger man: så kan I diskutere resten! Hvad er det for en rest?

Poulsgaard (FP):

»Centralisering med monopol« skriver Eigil Jørgensen, sekretær i Dansk Antenne Brancheforening og formand for Landsforeningen til varetægelse af seer-interesser, om oprettelsen af det kommende hybridnet. Han skriver i AudioVisuelle Media, den 18. februar 1985:

[Poulsgaard]

»... her har vi en liberal-konservativ regering, der er ved at iværksætte en infrastruktur i det økonomiske landskab, som for disse partiers vælgere kan opfattes som en begyndende centralisering med et vist monopolpræg.«

Det er han ikke den eneste der synes. Hvad er det, vi skal beslutte her i dag? Hvad er det for et forslag, vi har til behandling? Vi har et beslutningsforslag fra socialdemokratiet. Fru Ritt Bjerregaard har længe været ude i kulden. Det er dejligt at komme ind i varmen, og nu var der en chance, Gud hjælpe mig, med en regering, der kalder sig borgerlig, og som går ind for privatisering. Her gør man det stik modsatte, her går man ind for statsstyre igen.

Så har vi set andre helte i denne debat. Vi har set hr. Helge Sander, som startede med at tage et meget fornuftigt standpunkt, men som så selvfølgelig faldt ned som et front, pænt lam. Dytig partisoldat, sådan skal det være – anden næstformand nikker bekræftende. Det er jo en del af baggrunden for dette. En anden del af baggrunden er, at vi har en regering, der har magten, og at vi har en opposition, der drømmer om at få magten. Og det er så dejligt at have sådan et hybridnet at kunne putte informationer ind i, og så kan vi jo bestemme, hvad folk skal tænke, hvad de skal stemme på, osv.!

Vi får jo ikke brudt Danmarks Radios monopol med dette makværk, det er helt givet. Hvorfor er man ikke gået den anden vej og har droppet dette hybridnet? Det er også fantastisk i betragtning af, at regeringen siger, man skal spare. Her er der tale om 7 mia kr. De tal, der står i aviserne i dag, viser ellers, at der er behov for at skære ned på statens udgifter, men her kan man altså finde nye.

Vi har jo antenneforeninger, der kan tage de udenlandske satellitprogrammer ned til os, og så kunne vi få lov til at se 20-30-40 forskellige kanaler, men så kunne de to parter, socialdemokratiet og de nuværende regeringspartier, selvfølgelig ikke styre meningsudviklingen i Danmark. Det er det, der virkelig er deprimerende.

Jeg kan ikke rigtig se – det har både hr. Tinning og fru Lone Dybkjær været inde på – erhvervslivets behov. Selvfølgelig skal dansk erhvervsliv være med, og det skal være førende, men lad da erhvervslivet selv klare

det! Det er ikke noget, vi herindefra skal blande os i. Så skulle der være et behov for at kunne sidde derhjemme og se den, man snakker med i telefonen. Jeg synes, at de, der ringer til mig, skal være glade ved, at de ikke kan se mit fjæs, så jeg kan ikke rigtig se, at det er noget, der er så vigtigt. Og hvor mange har behov for at kunne bestille varer hos købmanden via en computer? Man snakker så meget om ensomhed og fremmedgørelse, men dette vil jo netop befordre både ensomhed og fremmedgørelse i samfundet. Det er simpelt hen fantastisk. Det er ikke fantastisk, at socialdemokratiet står på, det er, fordi de vil gerne styre, det er socialdemokratiets væsen, men det er fantastisk, at vi har liberale partier, der går ind for et formynderi som dette, og som så stadig væk vil kalde sig liberale.

Det var synd, at de folkelige kræfter, der var sat i gang af hr. Helge Sander og andre, ikke fik lov til at udfolde sig frit i venstre, men blev kvalt i kæft, trit og retnings hellige navn.

Maisted (FD):

Fru Ritt Bjerreggard siger, at man tror, der nu kommer en folkelig debat om hybridnettet. Jeg er ikke medlem af udvalget, men efter at have læst bilagene og set, hvad man er blevet enige om, synes jeg, de allerførste spørgsmål, man stiller sig, er: har vi brug for et hybridnet? Og hvem skal betale for det?

Det er jo ganske indlysende, at dansk erhvervsliv er tilhænger af, at der sker en teknisk udvikling, og lyslederkabler i forbindelse med kommunikation er en glimrende ting, men det osrer jo også ud af aftalen og af det, vi har set og hørt, at der ikke er økonomisk basis eller behov hos dansk erhvervsliv for den spøg. Hvad gør man så? Ja, så siger man, at så skal hele TV-folket selvfølgelig betale for det, som vi ved at de andre ikke har råd til at betale.

Man kunne læse i Aktuelt – som jo nok må interessere socialdemokratiet – i går, at man i en grundejerforening i Høje-Tåstrup ved København har fundet ud af, at hybridnettet vil komme til at koste ca. to gange så meget pr. TV-seer ved, at man kobler hybridnettet til fællesantennenettet. Økonomisk baggrund for at gennemføre hybridnettet hænger altså nøje sammen med, at man på

[Maisted]

længere sigt vil tvangsindlægge TV-seerne til at benytte sig af dette hybridnet.

Jeg er – ikke alene af økonomiske grunde, men også af hensyn til den frie kommunikation – selvfølgelig modstander af, at man gennemfører et sådant system, for hvad er det, der sker? Det er, at man putter informationerne ned i en kasse, og så lader man disse informationer løbe videre via disse lyslederledninger ud til antennemasterne, som så får lov til at fordele det, man fra centralt hold putter i kassen. Det får det til at løbe koldt ned ad ryggen på mig, at vi skal leve i et samfund, hvor man sorterer informationerne og putter dem i en ledning, og så kan befolkningen få lov til at tappe det, man fra centralt hold bestemmer skal komme ud til den.

Man har jo andre muligheder. Man har antenneforeningerne, som billigere kan tage kommunikationssatelliternes informationer ned, og der er også den individuelle løsning, at folk selv bestemmer, hvad de vil have af antenner, og hvad de vil tage ned. Det, jeg forstår ved et frit samfund, er, at man benytter sig af den fri kommunikation.

Her er der lagt op til en central styring, og så har man selvfølgelig nogle overgangsregler – det bliver en liberal regering jo nødt til at prøve at få med – der går ud på, at hvis man ikke får en tilslutning på 30 pct., vil monopoliet ikke fortsat have muligheden for at indoktrinere den danske befolkning. Det er simpelt hen horribelt, for der er ikke tekniske argumenter for, at man skal benytte sig af disse metoder. Og efter min opfattelse – det har jeg sagt utallige gange – er det et eklatant brud på grundlovens § 77, hvorefter man har ret til fri information her i landet og ret til at udtale, tænke, skrive og gøre, hvad man vil; man er blot ansvarlig over for domstolene. I sin tid, da man fastholdt, at radio-loven ikke var et brud på grundloven, henviste man til, at tekniske vanskeligheder gjorde, at man ikke kunne give befolkningen disse frie informationsmuligheder, men hvad har vi set i dag? Vi har set et hav af lokalradioer og et hav af lokal-TV-stationer. Nu kan det pludselig godt lade sig gøre teknisk at bryde Danmarks Radios monopol på dette område.

Nej, sandheden er, at magthaverne i dette samfund ønsker at styre den informationsmængde, den danske befolkning skal have; de bryder eklatant grundloven og bruger dår-

lige argumenter, som der ikke er belæg for. Der er teknisk intet belæg for, at ikke alle skulle kunne indhente de informationer, de vil, via æterbårne midler i dag, intet, og derfor må ethvert frihedselskende menneske selvfølgelig afvise denne form for manipulation med den danske befolkning.

Thoft (SF):

Fru Ingerlise Koefoed gjorde udtrykkeligt opmærksom på, hvor hurtigt dette jappes igennem, og en enkelt side, som måske kunne give en forklaring på, hvorfor man har sådan en kissejag med at få truffet beslutningen, er de aspekter ved lyslederledninger, som hybridnetløsningen også omfatter, men som ikke har været inddraget i debatten, hverken i den offentlige debat eller i debatten i udvalget; de militære aspekter.

Vi bad i forsvarsudvalget forsvarsministeren om en orientering om de militære aspekter ved bredbånds- og hybridnetløsningen. I bilag nr. 68 af 30. januar 1985 i forsvarsudvalget konkluderer forsvarsministeren – citat:

»Forsvaret er ikke specielt interesseret i denne fase af nettets udbygning, bortset fra den almindelige kvalitetsforbedring, som det forventes at lyslederledninger vil medføre på telefonnettet.«

På den baggrund synes jeg nok der er grund til at spørge: hvorfor har et udvalg bestående af folk fra forsvaret, CF og teledministratoren i hemmelighed arbejdet med disse ting, uden at det har været nævnt over for folketinget, og uden at det har været nævnt i det dokument, vi fik fra forsvarsministeren? Hvad har formålet hermed været? Hvorfor er det således, at to landsbyer som nogle af de første forbindes med hovednettet sydpå til Bruxelles allerede i 1985? De to landsbyer er jo ikke nogle tilfældige landsbyer. Der er tale om landsbyerne Frejlev ved Ålborg og Ravnstrup ved Viborg. Den sidstnævnte landsby er kendt fra kvindernes fredslejr og er krigshovedkvarter for den sydlige del af NATOs nordkommando, mens landsbyen Frejlev indeholder krigshovedkvarteret for civiladministrationen vest for Store Bælt i krigstilfælde.

Når forsvarsministeriet siger, at forsvaret ikke er specielt interesseret i hybridnettet, hvordan passer det så sammen med, at de første steder i landet, hvor man har nedlagt

[Thoft]

lysledere, er i de militære installationer på strækningen fra Ravnstrup til Viborg? Det fremgår af teleadministrationernes oversigt til udvalget.

Hvem er det, der skal betale denne nedlægning af militære kabler? Er det telefonabonnenterne? Er det de kommende abonnenter på hybridnettet? Er det et af de mange eksempler på, at vi skjuler forsvarsudgifterne på andre konti end forsvarsministeriets?

Når forsvarsministeren oplyser, at forsvaret ikke er specielt interesseret, er det så ikke sådan, at han rent faktisk taler mod bedre vidende? Er det måske ukorrekt, at NATO for længst har besluttet at satse på lysledere? Er det ikke korrekt, at hvis vi ikke fik hybridnettet, så var militæret nødsaget til selv at opbygge et net i overensstemmelse med NATO-beslutningerne om at beskytte de såkaldte C3I-systemer, en forkortelse, som står for kommando-, kontrol-, kommunikations- og informationssystemerne? Er det ikke korrekt, at netop lyslederkablerne er nødvendige, hvis man skal gøre forsøg på bare tilnærmelsesvis at sikre sig mod elektronisk spionage, og at kun lyslederkabler har en fair chance for at overleve virkningerne af et atomangreb – jeg tænker her især på comptoneffekten eller den elektromagnetiske puls, den puls, der hidrører fra en frigørelse af elektroner i luftmolekylerne på grund af den intense gammastråling fra en atomekspllosion? Er det ikke sådan, at netop disse millioner af lynnedslag, som EMP-virkningen virker som, og som rammer alle metalansamlinger, herunder også nedgravede og isolerede kabler, gør al den type udstyr meget sårbart, medmindre – medmindre – der er tale om, at det er udrustet med lysledere?

Hvorfor forholder ministeren folketingsoplysningerne om disse ting, når det netop er sådan, at det er de militære aspekter, som har fået førsteprioritet, medmindre ministeren da vil komme og fortælle os, at det er særlig vigtigt, at administratorerne i Frejlev og Ravnstrup skal kunne se Walt Disney og »Dallas« og »Dollars« på 20–30 kanaler? Hvorfor argumenterer man først og fremmest med, at det er erhvervslivet og TV-brugerne, som har behov for nettet, når den militære planlægning rent faktisk spiller en overordnet rolle? Hvorfor har der siddet et hemmeligt udvalg og arbejdet med disse ting, uden

at folketingset er orienteret om det, og hvem skal betale for de ting, som nedlægges, og som er regulært militære?

Det var mange spørgsmål på falderebet, det erkender jeg, men de burde besvares, inden folketingset vedtager hybridnetsløsningen.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Hvis jeg må starte med at svare hr. Thoft fra SF på de sidst afleverede spørgsmål, vil jeg kunne gøre det ganske kort, nemlig ved at oplyse, at forsvaret og dets institutioner er kunder hos P & T og hos teleadministrationerne helt på linje med andre kunder. Alt øvrigt må hr. Thoft henvende sig til forsvarsministeren om. Jeg kan kun udtale mig om det forretningsmæssige princip, og det håndhæves; det har aldrig været draget i tvivl og vil heller ikke blive det i denne sammenhæng.

Må jeg så sige, at hr. Tinning faktisk havde ret – det sker sjældent – i hvert fald i én af de ting, han sagde, nemlig at jeg nok ville gå herop og sige, at det var en historisk dag. Jeg havde nu egentlig tænkt mig at sige – og det gør jeg så – at det er en god dag, det er en god beslutning, vi træffer i dag, og det er det af mange årsager. Den er god, fordi den træffes om et vigtigt, fremadrettet spørgsmål, og fordi den indgår mellem de fire regeringspartier og socialdemokratiet. Jeg synes, der er noget løfterigt i, at vi gennem en grundig og saglig behandling af et stort og svært stof, hvor der er mange hvis'er og spørgsmåltegn, som der må være ved ting, der peger langt ind i fremtiden, har kunnet finde en aftale, nærme os hinanden på den måde, som det er sket, således at der er kommet et særdeles brugbart instrument ud af det. Det er én glæde, og det er en glæde, som vil udmønte sig mere og mere. Efterhånden som tiden går, vil flere og flere forstå det; ja, jeg er sikker på, at også de radikale og SF inden så forfærdelig mange år vil forstå, at det har været en god dag i dag for den danske befolkning. Jeg ser godt, at der smiles på et par pladser i SFs gruppe, men det varer ikke så mange år! Hvis jeg skal spå lidt, vil jeg sige, at det bliver ikke i år og det bliver ikke næste år, men så varer det heller ikke ret meget længere, før der indtræder et accelerationspunkt, som der gør med den slags ting. Så er der så mange,

[Ministeren for offentlige arbejder]

der allerede har tilsluttet sig, at der pludselig kommer speed på, for nu bliver det interessant for mange flere at have det, fordi de nu via dette system, dette net, kan nå mange andre på mangfoldig måde og få gavn af det. Jeg tror nok, jeg vil opleve, at de radikale og SF vil erkende, at de i denne sag er stået af på et forkert tidspunkt, men så vil vi sikkert ikke få skam for, at vi var nogle, der troede på sagen.

Jeg tror, det er en god aftale. Den er næsten sublim. En overgang her i vinter skrev skiftevis fru Ritt Bjerregaard og jeg nogle artikler i diverse store aviser, hvori vi begge – jeg ved ikke rigtig, hvem det var, der begyndte – efterhånden havde en tendens til at sige: vi fik mest ret, aftalen er meget nær op ad, hvad vi havde tænkt os, og hvad vi foreslog. Det er jo skønt, når en aftale kan være af en sådan art, at begge parter i og for sig kan være trygge ved den og tilfredse med at have opnået det væsentligste; så må der være noget, der er lykkedes, og det tror jeg der er.

Jeg skal gerne over for fru Ritt Bjerregaard og øvrige, der har spurgt om det, bekræfte, at denne aftale har sin fulde gyldighed for samtlige 13 punkter, altså også for punkt 2, og for at der ikke skal være nogen fortolkningstvív og ingen skal gå yderligere i gyngen på den sag, skal jeg erklære, at aktiv støtte fra regeringens side betyder flere ting, også penge, og at der er tale om et tocifret millionbeløb. Jeg håber ikke, finansministeren fik gåsehud ved denne oplysning, men hvor meget der egentlig bliver brug for, ved vi endnu ikke. Det er klart regeringens pligt – og den vil vi leve op til – at skaffe et organ, der skal katalogisere de igangværende forsøg, som skal se til, at der ikke dobbeltinvesteres, og som skal vurdere ansøgninger og behov og også animere andre til at yde aktiv, herunder økonomisk, støtte, men altså uden at vi selv løber fra det. Og jeg tilsiger helt klart socialdemokratiet, at som aftalepartner vil vi finde måden at involvere socialdemokratiet på, således at ingen løber fra hinanden, men at vi i fortsat tillid til, at vi har gjort det rigtige, administrerer både efter ordlyden og efter hensigten.

Mindretallet savner debat om denne sag. Jeg synes, at man skulle ulejlig sig op på folketingets bibliotek og få de stabler af debatindlæg, der har været: bøger, artikler, kronikker, afhandlinger, folketingsdebat og et

folketingsseminar, hvad vi meget sjældent holder herinde, og formanden for udvalget, fru Lone Dybkjær, skal have tak, hvis det var hendes initiativ; jeg synes, det var et meget vigtigt arrangement. Der har været en meget frodig og rigelig debat, og der har været masser af møder landet over.

Jeg har selv deltaget i mange, men – og det sagde jeg allerede under debatten her i salen i oktober måned 1984 – vi kan jo ikke tvinge folk til at deltage. Vi kan ikke bebrejde de politikere, teknikere og specialinteresserede, der deltager, men vi kan ikke tvinge borgerne til at deltage. Jeg skal give to konkrete eksempler.

Jeg var sammen med hr. J. K. Hansen inviteret til et møde i en mellemstor jysk by, hvor HK, der dér i byen har over 5.000 medlemmer, arrangerede et møde om denne sag, og talerne var altså tidligere trafikminister J. K. Hansen og undertegnede, så det kan ikke kun være på grund af mit dårlige ry, at der ikke kom nogen. Der kom nemlig fem ud over hr. J. K. Hansen og mig, og de tre af dem var bestyrelsesmedlemmer og altså arrangører. Det var, hvad der kom. Så meget interesserede det dér.

Noget senere deltog jeg i en mellemstor sjællandsk by i en debat på et hotel. Debatten var arrangeret af en lokal radiostation, og denne gang havde man inviteret borgmesteren fra byen, hr. Tastesen, undertegnede og en medieforsker. Den pågældende lokale radiostation havde i 10 dage gjort reklame hver eneste dag i sine udsendelser for denne direkte udsendelse og bedt om, at lytterne under udsendelsen skulle ringe spørgsmål ind. Debatten tog 2½ time. Ved I, hvor mange der ringede? Nul. Ikke én. Der kom ganske vist 50 eller 45 mennesker ved den lejlighed, men der var ikke én lytter, der ringede. Der var højst sandsynlig ingen, der gad lytte. Vi kan jo ikke tvangsindlægge folk, hverken til at debattere eller til at lytte til vore debatter, men at der ikke har været masser at læse og masser at høre om det, er simpelt hen en usandhed, som kan dokumenteres.

Mindretallet savner videre dokumentation for almindelige brugeres og for erhvervslivets interesse for oprettelsen af hybridnettet. Nu er det jo engang sådan, at det er svært at lave forbrugerundersøgelser på et produkt, som ikke findes på markedet. Jeg er sikker på, at hvis man for en del år tilbage havde

[Ministeren for offentlige arbejder]

lavet forbrugerundersøgelser af, hvor stor interessen var for videomaskiner og for videofilm, ville branchen nok aldrig være kommet i gang for alvor, men den villighed, som befolkningen har vist til at investere i og benytte disse, har jo klart vist os, at det er noget, der interesserer folk, så snart det findes.

Jeg har i tidligere debatter om emnet mindet om, hvor lidt interesse, det havde i begyndelsen, da telefonien kom til Danmark, da elektriciteten kom til Danmark, og hvor lidt menneskene forstod, hvilken revolutionerende betydning for både erhvervsliv og privatliv denne nye teknik ville få. Det kan man simpelt hen ikke forlange af nogen at de skal have overblik over.

Jeg har stor respekt for fru Lone Dybkjær sætten spørgsmålstejn ved, hvilken udvikling det nu fører med sig. Disse spørgsmålstejn skal vi sætte, vi skal iagttage, vi skal diskutere, vi skal være opmærksomme, men vi kan ikke, mens vi diskuterer det, sætte udviklingen i stå, for så kommer vi uhjælpeligt bagud.

Ét er sikkert: kommunikationsmængden og kravene til transmissionshastigheden er enormt stigende og er hidtil altid steget endnu stærkere, endnu hurtigere, end prognoserne har forudsagt, og derfor er der ikke meget at betænke sig på.

Jeg vil gerne understrege tre ting, som jeg kan sige »ikke« om. Der er ikke tale om nogen lovgivning om, at vi skal have et hybridnet, derfor er alle de forsøg på at sammenligne naturgasnettet, som har været gjort i debattens løb, urimelige. Altså 1) ikke nogen lov om etablering af et hybridnet, 2) ikke nogen tilslutningspligt eller -tvang og 3) ikke noget formynderi. Hr. Poulsgaard og hr. Maisted stod jo heroppe og gav udtryk for, at nu skulle denne nye teknik være et middel i magthavernes hånd til at indoktrinere befolkningen. Der er intet formynderi.

Men så har mindretallet ét spørgsmål mere – fru Lone Dybkjær gjorde noget ud af det heroppefra i dag – nemlig den omstændighed, at man kan blive tvunget ved en flertalsbeslutning i en antenneforening. I mine øjne er der ikke noget som helst problem i det. Det er da klart, at flertallet i antenneforeningen skal bestemme. Hvem ellers? Hvilke andre løsninger kunne man tænke sig? Sådan er det jo, når man vil have nogle fordele, så må man selvfølgelig også tage ulemperne

med, og jeg har ikke kendskab – måske har fru Lone Dybkjær – til andre måder, som tilslutning eller ikke-tilslutning, programforsyning eller ej kan afgøres på end netop ved et flertal, og det er jo det system, vi bygger på i så mange samfundssammenhænge, så hvorfor ikke her?

Må jeg så gøre opmærksom på atter en gang, at TV-udsendelser, TV-programmer, ikke er hovedformålet med tilvejebringelsen af hybridnettet. Hovedformålet er at få det landsdækkende bredbåndsnet, som jeg er helt overbevist om at alle mennesker i løbet af 5–10 år vil indse at vi slet ikke kunne have undværet. Når dertil lægges den afgjorte interesse, sagen har for dansk industri, for erhvervslivet og dermed for hele samfundet, føler jeg mig sikker på, at den beslutning, vi træffer, er den eneste mulige.

Den teknik, der er til rådighed, og som breder sig overalt i vore nabolande og rundt om i de industrialiserede lande i verden, må vi give borgerne adgang til, og så skal borgerne – menneskene, familierne, enkeltpersonerne, firmaerne – nok selv finde ud af, hvad de vil benytte den til. Vi skal ikke have noget barnepigeri, vi skal ikke have noget formynderi, vi skal ikke være hverken kulturpaver eller tekniske paver, der skal lære folk, hvordan de skal benytte det nye, hvornår de skal tænde, og hvornår de skal slukke. Den tillid synes jeg også godt fru Lone Dybkjær kunne have til befolkningen.

Jeg ved godt, at undervisningsstandarden i dette land en overgang har været lovlig langt nede i en dal, men den er stærkt på vej opad igen, og summa summarum nærer jeg i hvert fald for mit eget vedkommende tillid til, at den danske befolkning som helhed og også dens enkelte medlemmer nok skal vide at drage nytte af den teknik, som altså nu er opfundet, og som naturligvis må være tilgængelig for og betros menneskene til deres egen disposition.

Så en lille afslutning: jeg har en optimistisk tro, som jeg er født med, og som jeg kommer til at dø med, næsten uanset hvad der sker, på, at den moderne teknik vil vise sig at få dybtgående, folkeligt værdifuld betydning, ikke kun for os, men så at sige globalt. Jeg tror, at den moderne teknologi er grænseoverskridende. Jeg tror, at såvel satellitterne som bredbånds- og digitalteknikken i løbet af et overskueligt antal år vil medvirke

[Ministeren for offentlige arbejder]

til, at befolkninger, der i dag lever under deres magthaveres informationsmonopol, og som altså ikke kan få de nødvendige informationer, således at de kan deltage i en debat, således at de kan få lov til at vælge deres egne ledere, respektive blive af med dem igen, vil få gavn af, at den moderne teknik inden så forfærdelig længe vil umuliggøre det for de pågældende magthavere at holde hele denne informationsstrøm borte fra deres befolkninger, og det vil give anledning, tror jeg, til et tøbrud og til gode resultater. Den udvikling, som netop i de lande ikke kan bankes eller tærskes igennem, kan vi gøre mulig, hvis vi vil dele vores egne goder med de flest mulige, der ønsker at få andel i dem.

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg skal kun gøre et par enkelte bemærkninger i anledning af den debat, vi allerede har haft.

Den første er en, som jeg går ud fra at formanden for udvalget også vil gøre, og som drejer sig om de spørgsmål, hr. Thoft beklagede sig over ikke at have fået svar på. Alle de spørgsmål, der er stillet i teknologiudvalget, er besvaret, og jeg har ikke set spørgsmål af en art som dem, hr. Thoft stillede her fra folketingets talerstol. Jeg føler mig overbevist om, at de kunne have været kanaliseret ind i udvalget og stillet gennem udvalget, hvor SF selvfølgelig har været repræsenteret.

Så sagde fru Ingerlise Koefoed, at det går for stærkt, og at man ikke har haft tid nok. Det forekommer mig, at der er masser af tid til at diskutere disse ting. Der er også tid til behovsundersøgelser, og der er tid til informationskampagner. Vi har jo haft andre forslag til behandling her i folketinget – stillet af det radikale venstre, af SF og af socialdemokratiet – der har givet udtryk for vilje til at igangsætte informationskampagner, ikke kun i forbindelse med hybridnettet, men med teknologien i det hele taget, og der er intet som helst i denne beslutning, der lægger op til, at det ikke vil være påkrævet med sådanne kampagner. Det, jeg ser, er, at vi har taget et første skridt, at der foreligger en beslutning om en planlægning, og at der vil blive mange efterfølgende skridt.

Og så vil jeg godt understrege en gang yderligere noget, jeg har været inde på før,

og det er betydningen af, at kommunerne nu bliver stærkt inddraget. Hr. Tinning havde lidt tvivl om, hvad det betød; det synes jeg ikke der er nogen grund til. Det fremgår helt klart, at kommunerne skal inddrages i planlægningen, og at kommunerne kommer til at spille en rolle i hele dette forløb.

Fru Lone Dybkjær havde den måske lidt karakteristiske bemærkning, at det kunne da sagtens ske på en anden vis, og så fortabte det sig i øvrigt fuldstændig, hvordan den anden vis skulle være, og der har da heller ikke været nogen andre initiativer fra mindretallet til at sikre, at kommunerne skulle inddrages, hvis der ikke blev truffet en beslutning som den, vi træffer her i dag.

(Kort bemærkning).

Albrechtsen (VS):

Jeg skal blot sige til fru Ritt Bjerregaard, at det er jo ganske og aldeles urimeligt, når man bebrejder hr. Thoft, at han kommer med de spørgsmål, som han har stillet både andre steder og her på talerstolen i dag, al den stund disse oplysninger jo først er fremkommet i offentligheden for ganske nylig. Og det skal sammenholdes med, at de oplysninger, man fik fra forsvarsministeren i den sag, var blottet for indholdsmæssig oplysningsværdi omkring de ting, som hr. Thoft oplyste at der kan være tale om, og som vitterlig, det er jeg ganske enig med hr. Thoft i, burde undersøges, også som en forudsætning for, at man træffer beslutning i den her sag. Derfor synes jeg, at man hellere skulle give tilsagn om, at de spørgsmål, hr. Thoft har rejst, undersøges til bunds, fremfor at bebrejde hr. Thoft, at han har bragt disse helt relevante ting på bane.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Jeg bebrejder ikke hr. Thoft, at han rejser spørgsmålene, jeg gør opmærksom på, at de ikke er stillet i udvalget. Og herudover synes jeg da vi kan oplyse, at vi fortsætter behandlingen af spørgsmålet om etablering af hybridnettet, og der er god mulighed for fortsat at stille spørgsmål.

Ingerlise Koefoed (SF):

[Ingerlise Koefoed]

Trafikministeren var, om jeg så må sige, lidt højt oppe, da han stod heroppe. Han talte om, at det var en historisk dag, og hvis den ikke var historisk, så var den i hvert fald god, og det kan man jo så tvivle om, som æslet sagde. Men det er da rigtigt, hvad trafikministeren også sagde, at det er vigtigt og også et fremadrettet spørgsmål, vi behandler her i dag. Det er så vigtigt, synes jeg, at det under udvalgsbehandlingen burde have haft langt bedre tid, fra trafikministerens side burde have været belyst langt, langt bedre, end det er blevet belyst i de svar, som vi i udvalget har fået fra trafikministeren.

Trafikministeren siger også, at flere og flere vil forstå det. Det tror jeg også de vil. Den dag det viser sig, at en del af befolkningen for at få adgang til hybridnetstjenester skal betale 1.200 kr. plus renovering af fællesantenneanlægget plus et nyt TV, så kan det godt være, man begynder at forstå, at dette er en lidt dyr historie, som man måske nok skal betænke sig en smule på at tilslutte sig. Jeg siger ikke, det kommer til at gå sådan. Jeg er måske nok pessimistisk, men jeg tror, det kommer til at gå sådan, og jeg minde, da vi her i foråret diskuterede et TV 2, som skulle licensfinansieres, og det skulle få licensen til at stige med 300-600 kr., at da var der overhovedet ikke hos regeringspartierne, trafikministerens parti inklusive, nogen tvivl om, at det ville befolkningen ikke betale, og at det havde befolkningen ikke råd til at betale for. Det er underligt, sådan som tingene skifter, alt efter hvordan man nu har brug for at argumentere.

Det er jo heller ikke rigtigt, selv om det ikke er staten, der skal betale, at dette ikke betyder noget i de prioriteringer, der skal foretages på det sociale, det uddannelsesmæssige og det kulturelle område. Selvfølgelig gør det da det. Den samlede udgift i et samfund må vel også tælle. Og hvor meget har folk råd til? Hvad for en valgmulighed får de? Hvad bliver der lavet af andre kulturaktiviteter dér, hvor disse ting kommer? Vil man ikke sige: ja men nu har de jo alt deres TV? Nu har vi jo fra samfundets side interesseret os så stærkt for at skaffe dem 24 TV-programmer, hvorfor skal vi så give dem medborgerhuse? Hvorfor skal vi så udbygge bibliotekerne? Hvorfor skal vi lave nogle flere legepladser, nogle flere muligheder for idræt? Der er ikke fra forslagsstillernes og

fra regeringspartiernes side stillet i udsigt, at de her ting vil blive søgt løst, samtidig med at man udbygger TV-tilbuddene.

Og så vil jeg også godt spørge her: hvorfor haster det så stærkt? Fremadrettetheden kunne vel have ventet et års tid eller to. Er det ikke rigtigt, som vi har sagt og søgt at få belyst i udvalget, at alle de mest påtrængende behov - hvis der er nogen - de behov, som erhvervslivet måtte have en lang tid fremover for udvidet datatjeneste, kan det få dækket alligevel? Er det ikke rigtigt, at hospitalerne i løbet af et par år med udbygningen af digitaliseringen vil kunne få de videokonferencer, som de har brug for i forbindelse med operationer og sådan noget? I øvrigt har man trods alt hidtil kunnet klare tvivlsspørgsmål på hospitalerne ved at tage telefonen og ringe til nogle andre. Så det er et oppustet behov, man taler om, det er et forceret behov, man taler om. Jeg har hele tiden sagt: det kan godt være, at vi skal have det hybridnet, hvis det er den bedste løsning, men lad os dog vente, lad os dog få belyst, om det er den bedste løsning.

Og så er der jo det med debatten. Der er kørt så meget debat, siger trafikministeren. Der ligger masser af bøger, artikler, kronikker og afhandlinger, og der har været masser af møder. Det er rigtigt: der ligger mange bøger, der ligger mange artikler. De fleste af dem er skrevet fra teknokrater til teknokrater eller fra folk, der af en eller anden erhvervs-politisk grund var interesserede i det her, til andre. Der har været nogle, som har haft et andet udgangspunkt. Det er Niels I. Meyers kronikker, det er hr. Tinnings kronik i går, og der har været bøger, der har haft et andet udgangspunkt, men det meste har ikke været noget, som den almindelige befolkning har kunnet følge med i, kunnet forstå og kunnet læse.

Og endelig til sidst: vel, det er ikke barnepigementalitet, at folk kan få 24 TV-kanaler, men man kan alligevel ikke nægte, at der er nogle, der skal bestemme, hvad for 24 det skal være. Det har jeg ikke noget imod, det synes jeg er rimeligt; jeg spørger bare, hvem der skal bestemme det. Men jeg synes ikke, der er nogen mening i, at trafikministeren står heroppe og siger, at der bliver fuldkommen frit valg, for naturligvis gør der ikke det.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Jeg kan jo ikke vente med at tilbagevise den påstand fra fru Ingerlise Koefoed, at svarene ikke skulle være gode nok. Kvalitetsbedømmelsen overlader jeg selvfølgelig sådan set til fru Ingerlise Koefoed selv, men der er svaret udførligt og rimelig hurtigt på samtlige stillede spørgsmål. Jeg har været til det samråd, som jeg blev bedt til, og havde der været behov for flere, havde f.eks. fru Ingerlise Koefoed ønsket flere, så var jeg naturligvis, som det er min pligt, mødt til dem også. Jeg synes derfor, at det er en ganske urimelig måde at debattere på at sige, at der ikke skulle være svaret godt nok.

Og i fortsættelse af det siger fru Ingerlise Koefoed så, at debatten skulle have været væsentlig længere. Det varer altså kun et par måneder, så er det to år siden, vi startede debatten her i salen, og på to år er det altså ikke lykkedes fru Ingerlise Koefoed eller andre at vække befolkningen mere, end de eksempler, jeg i mit første indlæg fremlagde, er udtryk for. Hvis det nu varer yderligere to år, før andre end teknokrater ønsker at deltage i debatten, kan vi jo ikke af den årsag udskyde en beslutning og et fremskridt i sagen. Jeg må sige, at det er forbløffende, når fru Ingerlise Koefoed siger, at det er et opustet behov. Fru Ingerlise Koefoed, som vistnok politisk må være tilhænger af planlægning, burde kunne indse, at der er tale om behov, der vil melde sig inden for en overskuelig årrække, og starter vi ikke nu, ja, så har vi altså ikke om fem-syv-ni år hverken hybridnet eller bredbåndstjenester.

(Kort bemærkning).

Anker Jørgensen (S):

Det forekom mig, at fru Ingerlise Koefoed fremstillede sagen omkring hybridnettet på den måde, at når vi fik et hybridnet, så kom der 24 programmer ned over hovedet på os, men det forekom mig også, at fru Ingerlise Koefoed ligefrem sagde, at når bare vi lod være med at lave hybridnettet, så kom de 24 programmer ikke. Sandheden er jo, at de kommer i alle tilfælde, og spørgsmålet er, hvordan man teknisk set gør det mest hensigtsmæssigt. Jeg vil gerne spørge, om ikke fru Ingerlise Koefoed kan bekræfte det.

(Kort bemærkning).

Ingerlise Koefoed (SF):

Jo, det er helt rigtigt, og det var sådan set ikke det, jeg diskuterede. Selvfølgelig, hvis folk vil anskaffe sig parabolantenner, så kan de også tage de 24 eller de 100 programmer, eller hvor mange det nu er, ned. Det, jeg sagde, var, at der bliver jo under alle omstændigheder tale om et valg, for man kan kun få 24. Jeg synes, det er mere end nok. Men hvis der er 100 programmer at vælge imellem, så er der jo altså nogen, der skal vælge.

Så vil jeg lige sige til trafikministeren, at naturligvis ville vi gerne, og det har vi pointeret her i folketingssalen flere gange, have givet befolkningen lejlighed til at komme ind i en kvalificeret debat på befolkningens betingelser. Vi har foreslået en folkelig oplysningskampagne, som skulle være organiseret ligesom energioplysningskampagnen af de folkelige oplysningsforbund i studiekredse, i møderækker, med et materiale udarbejdet på et grundlag, som ikke alene var et teknisk og teknokratisk, men et kulturpolitisk, et socialt, og hvad ved jeg grundlag. Vi havde haft tid til at få den oplysningskampagne igennem i løbet af et par år, så havde befolkningen været langt bedre stillet og langt mere vidende om, hvad informationsteknologien og ikke bare hybridnettet kan indebære af ændringer.

Lone Dybkjær (RV):

Fru Ritt Bjerregaard har allerede svaret hr. Thoft på spørgsmålet om udvalget. Det, man kan tilføje i denne sammenhæng, er, at det er selvfølgelig klart, at flertallet gerne har villet være færdig, og det har da også præget udvalgsarbejdet, men det gør nu ikke så meget.

Jeg tror, at det spørgsmål, som fru Ingerlise Koefoed rejser, er mere relevant, at svarene måske ikke er så gode, fordi mange af svarene simpelt hen er, at det ved vi ikke noget om. Det er da et ærligt og for den sags skyld udmærket svar, men alle mulige blandt regeringspartierne og socialdemokratiet har sagt: ja men så må udviklingen jo vise, hvordan det går. Og dér er det, vi andre måske har ment, at man skulle være gået lidt nærmere ned og foretaget nogle undersøgelser, sådan at vi kunne se lidt nøjere på tingene.

Med hensyn til spørgsmålet om kommunerne, så var min bemærkning såmænd, at man også i forbindelse med den kommune-

[Lone Dybkjær]

planlægning og anden form for planlægning, vi nu engang har på alle disse områder, jo nok kunne have inddraget spørgsmålet, hvis man ville, men det er nu en detalje i den sammenhæng. Det, at kommunerne er blevet inddraget, er selvfølgelig i sig selv ikke nogen dårlig ting.

Så siger ministeren, at i løbet af et, måske to eller tre år, vil vi blive klar over, at det var forkert, vi sagde nej, når nu folk ser alt det, de kan nå. Hvad er det, folk i almindelighed kan nå? Jeg tror, folk i almindelighed kan få nogle ting, men det er en ganske anden sag. Men det er jo netop spørgsmålet, om det er en dialog eller det bare er en ensidig information. Det er jo sådan set en temmelig grundlæggende forskel. Jeg tror nemlig, at det, man kan, er at blive bombarderet med en masse TV-programmer, og det har vi sådan set ikke været uenige om at man ville kunne under alle omstændigheder. Det har ikke været det, diskussionen i og for sig burde dreje sig om.

Ministeren siger, at vi jo ikke kan trække folk ud, og henviser til et par møder, han selv har været til. Nej, men det kan jo godt være, at det ikke nødvendigvis er debattørernes skyld, men at det skyldes måden, det er stillet op på. Det var jo sådan set det, jeg var inde på i mit indlæg, at vi har fået syltet denne diskussion ind i, at det er noget teknisk. Det er aldeles ikke noget teknisk. Det er et stort kultur- og samfundspolitisk skridt, der tages, og det skulle vi gerne have diskuteret noget nøjere i stedet for bare at sylte det ind i en teknokratisk diskussion, og det synes jeg i og for sig også det, at der ikke kommer folk til møderne, meget godt demonstrerer. Så vil jeg lige for en ordens skyld sige, at min tanke var ikke at sætte udviklingen i stå, men at vi måske skulle have prøvet at gennemdrøfte nogle alternativer noget nøjere.

Så kommer ministeren med tre påstande, som jeg simpelt hen ikke kan forstå. Ministeren siger, at vi lovgiver ikke om hybridnettet. Nej, men mig bekendt er der også en vis retsvirkning i en folketingsbeslutning, og i øvrigt følges det her altså op af en lovgivning som konsekvens af hybridnettet. Så forskellen i forhold til f.eks. lovgivningen om D.O.N.G. er et spørgsmål om, hvem der skal betale, hvordan finansieringen er, og det er ikke, at vi ikke lovgiver om det. Selvfølgelig

laver vi noget lovgivning her, ellers behøvede vi vel ikke at gøre så meget ud af det.

Det næste er så spørgsmålet om tilslutningspligt eller -tvang til fællesantenneanlæg. I mine øjne, siger ministeren, findes der ikke nogen andre måder end flertalsbeslutninger, jeg kan ikke forestille mig nogen. Jeg synes godt, man kunne have diskuteret, om ikke det var rimeligt, at man havde en mindretalsbeskyttelse. Man er trods alt gået ind i disse fællesantenneanlæg uden nødvendigvis at skulle regne med, at man fik nogle meget store merudgifter, og vi kunne måske godt have drøftet, om det ikke var rimeligt, at man havde en eller anden form for mindretalsbeskyttelse. Jeg har heller ikke det præcise svar parat, men det er jo karakteristisk, at svaret bare har været: det må flertallet afgøre. Det er jo fuldstændig ligesom der også har været en flertalsmening om, at man måtte give de politiske bidrag, man ville, i organisationer. Det er vi som bekendt ikke enige i er en rigtig betragtning, og det er en fuldstændig parallel til det her.

Så er der spørgsmålet om, at der ikke er tale om formynderi. Ja, så ved jeg ikke, hvad der er tale om, for her siger man, at det her drejer sig ikke om TV. Det er ikke hovedformålet, siger ministeren, nej, hovedformålet er, at nu skal vi lave noget, der danner basis for en erhvervsudvikling. Denne erhvervsudvikling har erhvervslivet sagt det ikke vil have. Hvis ikke det er formynderi, så ved jeg faktisk ikke, hvad der er statsligt formynderi.

Så siger ministeren, at ministeren har stor tillid til folket. Det har jeg også, men spørgsmålet er: hvad stiller vi op med f.eks. børn? Det er helt klart, at det vil påvirke børn i en lang række sammenhænge, at der nu kommer disse kulturtilbud fra andre lande, og spørgsmålet var så, om vi ikke skulle diskutere det og spørge: kunne vi så ikke prøve på at stille noget andet op for børn?

Og så lige den afsluttende bemærkning om informationsmonopoler, der brydes i andre lande. Ja, til ministeren må jeg sige, at disse informationsmonopoler i andre lande brydes jo kun, hvis de andre lande vil, og denne sag ændrer jo ikke på det. Man kan jo udmærket forbyde etablering af et hybridnet eller forbyde etablering af store parabolantenner, eller hvad ved jeg. De har jo den fordel, at man kan se dem, så det er ret nemt at forbyde, og det vil sige, det ikke er noget svar. Det

[Lone Dybkjær]

informationsmonopol brydes kun, hvis de pågældende lande vil bryde det.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Det fremgik af det samråd, vi havde med ministeren, før vi færdiggjorde dette forslag, at spørgsmålet om mindretalsbeskyttelse ikke var helt så afklaret, idet det klart fremgik af et af de svar, som også er aftrykt som bilag til betænkningen, at der ikke var taget stilling til spørgsmålet om antallet af kanaler, og hvilken dækning der eventuelt skulle være. Jeg tror, ministeren – og det kan ministeren sikkert bekræfte – formulerede det sådan noget i retning af, at han ikke havde fantasi til at forestille sig, at fællesantenneforeningerne ikke var interesseret i f.eks. de danske programmer. Men hvis de ikke var det, så var det klart noget, man måtte vende tilbage til.

Så har jeg én yderligere kort bemærkning. Vi skal vel passe lidt på, hvad ordet formynderi, som for alle mennesker efterhånden er et skældsord, bliver brugt til. At kalde det formynderi, at man etablerer et net, hvor folk selv kan vælge, om de vil tilslutte sig eller ej, er vel at komme for langt ud.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Til den sidste bemærkning vil jeg sige, at jeg sagde formynderi, fordi ministeren sagde: det her, det er overhovedet ikke for TVs skyld, det er for erhvervslivets skyld. Erhvervslivet har sagt, at de mener ikke, det er nødvendigt. Ministeren siger, at det er nødvendigt. Hvis det ikke er statsligt overformynderi, så ved jeg ikke, hvad der er formynderi. Men det undrer mig ikke, at fru Ritt Bjerregaard og jeg har forskellig opfattelse af ordet formynderi.

Vedrørende spørgsmålet om mindretalsbeskyttelse talte jeg ikke om det, fru Ritt Bjerregaard refererede til. Jeg sagde, at når man var med i en fællesantenneforening, så var man tvunget til at betale. Det vil sige, man pålægger en række mennesker, der ikke vil det, ret betragtelige udgifter. Hvor store ved vi ikke, det vil variere fra egn til egn, et sted mellem 200 kr. og 5.000 kr. Det kan man

ikke sige nej til, og det er det, vi har talt om, når vi snakkede om mindretalsbeskyttelse.

Jeg tror nok også, at der vil være et flertal i folketinget for, at man ikke ligefrem kan udelukke danske programmer, og det indrømmer jeg at ministeren også sagde, at det kunne han slet ikke forestille sig. Hvis det skete, så kunne det godt være, at der skete noget andet. Men det er bare ikke det, vi har snakket om her, det er en anden form for mindretalsbeskyttelse, og den er ikke til stede.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Fru Lone Dybkjær kom til at citere mig forkert. Selv om jeg ikke har et udarbejdet manuskript, kan jeg med sikkerhed sige, at jeg ikke, som jeg blev citeret for, sagde, at TV ikke er hovedformålet, men det er hensynet til industrien.

Første del er rigtig. Jeg sagde, at hovedformålet er ikke TV, det er en glædelig biting og sikkert en for mange værdifuld ting. Men så sagde jeg, at det vigtigste er, at vi får et bredbåndsnet til alles brug, og så sagde jeg, at når dertil kommer erhvervslivets, industriens og eksportens interesser, så sådan og sådan. Men det, jeg udtrykkeligt sagde er det vigtige ved hybridnet, er, at starter vi ikke på hybridnet nu, så har vi ikke et integreret bredbåndsnet, heller ikke om 10, 12 og 15 år. Det var, hvad jeg sagde, og det skal fru Lone Dybkjær nok give mig ret i, det er jeg helt sikker på, ellers så får hun det jo på tryk.

Så skal jeg blot sige, at det er en ny oplysning for mig, som fru Lone Dybkjær her gav, at erhvervslivet har sagt: det vil vi ikke have. Det har jeg aldrig hørt. Jeg har ikke set det, jeg har ikke læst det, jeg har ikke hørt det. Det er rigtigt, at de fleste erhvervsledere siger, at vi klarer os en række år fremover med det, vi har. Jeg har også talt med erhvervsvirksomheder, som har tal på, hvor mange store og hvor mange mellemstore der straks ønsker at gå om bord, og det er ganske imponerende tal, større, end jeg havde troet de ville være. Men jeg har ikke hørt, og jeg ved ikke, hvor fru Lone Dybkjær har det fra, at erhvervslivet skulle have sagt: det vil vi ikke have. Det er nok en overfortolkning af noget andet, der er blevet sagt.

eren for offentlige arbejder

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Erhvervslivet har ikke villet gå ind i en finansiering af det, og det er rigtigt nok, det er måske en lidt forkert måde at udtrykke sig på ved at sige, at de ikke vil have det. Jeg vil også godt indrømme, at når hybridnettet kommer, så vil de også tage det, navnlig når de får de fordelagtige finansieringsvilkår, for reelt lader man jo TV-brugerne betale for erhvervslivet. Men det kan vi jo ikke blive enige om.

Erhvervslivet har ikke ytret et behov. Det har ikke sagt, det har behov for det her. Men regeringen siger, at det har erhvervslivet nu alligevel, altså etablerer vi det, fordi hvis ikke vi etablerer det og gør det ved denne beslutning nu, så får vi ikke bredbåndnettet. Bredbåndnettet vil komme stille og roligt af sig selv, det behøver vi jo ikke at diskutere. Spørgsmålet er, om vi skal have den forcerede udvikling, som vi får her, og det er det, vi mener er forkert, og navnlig mener vi så, at den måde, beslutningsforslaget ender med at blive strikket sammen på, er forkert.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Det bliver en detaljering af fru Lone Dybkjærs spørgsmål, for jeg mener ærlig talt, at hvis ministeren har blot den mindste fornemmelse af, hvad ministeren står og siger selv, så er det på høje tid, at hr. Helge Sander sikrer en afbrydelse af forhandlingerne.

Ministeren siger: det, der er vigtigt, er, at får vi ikke et hybridnet nu, så har vi ikke et landsdækkende bredbåndnet om 10-15 år. Vil ministeren være rar at komme op og forklare det. Hvad er et hybridnet? Et hybridnet er et bastardnet eller et blandingsnet, en blanding af lysleder kabler og andre former for kabler, det er alt, hvad der ligger i det. Så er der en blanding af forskellige tjenester på forskellige ledere, men det er et hybridnet. Laver vi ikke noget forlig, så har vi et hybridnet alligevel.

Derfor havde ministeren ret i sit første indlæg: det her er ikke en lov om at etablere et hybridnet, for det ligger der nemlig allerede. Spørgsmålet er, hvordan det skal se ud. Nu siger ministeren: laver vi ikke det her forlig, så har vi ikke et landsdækkende bred-

båndnet om 10-15 år. Ja men forklar os det, hr. minister. Hvis vi udsætter dette forlig to år, så vil vi alt andet lige have et landsdækkende bredbåndnet to år senere, det vil altså sige måske ikke om 10, men så om 12 år, ingen af tallene er i øvrigt realistiske. Hvis det er hele hovedpointen, eller den væsentligste pointe hos ministeren: at laver vi ikke det her, så får vi ikke et landsdækkende bredbåndnet, så har ministeren afsløret en så dybtgående, bundløs uvidenhed om, hvad det egentlig er, ministeren er med til at lave på denne den store dag i dansk mediepolitik historie, at jeg, der i øvrigt ikke har specielt store forventninger til ministerens forskellige udskjelser, ikke desto mindre er temmelig rystet over, at så megen uvidenhed kan kombineres med en så afgørende beslutning.

(Kort bemærkning).

Ritt Bjerregaard (S):

Ja, jeg vil godt tage fat i den dér med formynderiet én gang til, for jeg føler mig også overbevist om, at fru Lone Dybkjær og jeg har forskellig opfattelse af det begreb. Men jeg vil gerne have præciseret, at fru Lone Dybkjær mener, at der er tale om formynderi, når man lægger en plan for 6 år, hvorefter telefonselskaberne kan udbygge, forhandle med kommunerne og tilbyde ydelserne, hvorefter erhvervslivet og andre brugere kan bestemme, om de vil tilslutte sig det. Jeg har meget svært ved at se, at det er andet end netop et tilbud. Og jeg synes, vi forvirrer og ødelægger debatten ved at tale om formynderi.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Formynderiet ligger naturligvis ikke i planen, men i argumentationen. Og der har været argumenteret for, at erhvervslivet havde et behov her, og det er i hvert fald et behov, erhvervslivet ikke har erkendt.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Vi går tilbage til talerrækkens anden runde.

Tinning (VS):

Nu bliver debatten mere og mere farceagtig. Ved det mest afgørende spørgsmål i det

[Tinning]

hele, som ministeren udbreder sig om, kan han så ikke engang mande sig op til at forklare os, hvad det egentlig er, han siger. Ikke desto mindre kan vi så høre alle mulige højt-flyvende ting og sager om, at nu skal vi jo ikke sætte udviklingen i stå. Nej, det er der jo heller ingen der mener.

Men så vil jeg godt stille et par konkrete spørgsmål til ministeren i håb om, at det måske kan afføde et bare rimelig klart svar. Forsøgsprojekterne vil koste to cifrede millionbeløb, siger ministeren. Vil ministeren fortælle os, om det er nærmere de 10 end de 99? Og vil ministeren fortælle os: er det over et år, er det over tre år, eller er det over seks år? Det er dog af en vis interesse.

Så fortæller ministeren os, at problemet er, at der ikke rigtig kan komme en folkelig debat i gang, og det kan man jo ikke tvinge folk til. Nej, det er rigtigt. Og jeg synes for så vidt, det er udmærket, at når man sender en minister, en forhenværende minister og en borgmester ud et eller andet sted, selv hvis de er suppleret med hr. Tastesen, så finder folk noget mere fornuftigt at tage sig til end at gå til det dér møde. Men jeg tror, at man skulle kigge på, hvad det er, der sker rundt omkring f.eks. i Åbenrå, i Struer, i Lemvig og i Vejle, hvor der jo er forsøg i gang. Hvad er det, man kan se dér, og hvad ministeren også kan se? Dé kan man se en vis interesse for: hvad skal vi lave? Hvordan kan vi bruge de dér forsøg? Og det var jo lige præcis det, jeg udtrykte mit fromme ønske om at indenrigsministeren kunne inspirere ministeren for offentlige arbejder til. Jeg er sikker på, at interessen vokser, i det øjeblik vi siger til folk: nu skal I ikke bare forholde jer til, hvad ministeren for offentlige arbejder går rundt og siger – det kan man ikke med rimelighed forvente af folk at de skal – men nu har I faktisk en mulighed for at gå ind og præge: hvordan kan I lokalt bruge den nye informationsteknologi? Det er jeres ideer, der bliver afgørende for, hvordan det bliver bygget op. Det er jer, der får mulighed for at bruge det og arbejde med det og se, om det kan bruges til noget i lokalsamfundet. I den situation vil der selvfølgelig være en langt højere interesse. Og det er ikke specielt mærkeligt. Sagen ved denne nye teknologi er jo netop, at det er noget underligt noget, indtil man får lov til at lege lidt med det. Enhver, der har oplevet bare nogle af folketingsmed-

lemmerne sidde og lege foran en eller anden EDB-skærm, vil jo se, hvilken glæde og hvilken henrykkelse der ofte pludselig stråler ud af disse ellers lidt grå og trætte mennesker.

En anden ting, som jeg mener ministeren bør forsøge at svare på, er fællesantenneforeningerne. Der er den ene diskussion, som siger: hvad nu, når man når hen til en fællesantenneforening f.eks. med sine udfyldte 24 kanaler og vi har et anlæg, der kun kan tage de 6, hvem skal så afgøre hvilke 6? Dé siger ministeren: det skal flertallet selv. Så spurgte jeg ministeren: KTAS er allerede begyndt at reklamere for det, der skal være i de 24 kanaler – er det rigtigt, eller skal vi tage det som tilfældige oplysninger om, hvad der kan gå hen og ske?

Fru Ritt Bjerregaard snakkede om kommunerne. Jeg vil godt sige, at det, der egentlig for os er afgørende, er jo netop, at den inddragelse af kommunerne, som er her nu, kan i sig selv være meget god og er sådan set et positivt skridt, men det, som vi er utilfredse med, er jo, at man faktisk vedtager planen for linjeføringen, man vedtager, hvor fordelingspunktet skal ligge i kommunen, og så begynder man at inddrage folk. Og det er for sent. Man skulle omvendt netop sige: lad os vente et par år med det her, for – som jeg også før har sagt det, og andre har sagt det – der er ingen dokumenterede behov fra erhvervslivets side. Vent et par år, lad folk forsøge sig, og så kunne vi jo lige præcis få lavet en plan og en udbygning, hvor folk for alvor var med. Og det tror jeg ville være betydelig mere positivt.

Jeg forstår af de lidt outrerede gestus fra ministeren for offentlige arbejder, at han muligvis slet ikke har tænkt sig at gå herop. Men så vil jeg dog sige til ministeren, at det kan godt være, at der er mange af disse ting, f.eks. hvad det egentlig handler om, som ministeren ikke vil forholde sig til, men det banale spørgsmål – det kan være, at finansministeren ved det – nemlig hvor kommer pengene fra til forsøgsprojekterne, hvor mange penge er det, og hvor lang en årrække rækker de over, noget så enkelt må vi kunne få at vide. Ellers synes jeg i hvert fald, at det er rystende, at vi oven i købet skal se, at nogle vedtager det her, uden at bare den smule er opklaret.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg har bedt om en kort bemærkning, fordi jeg kan se, at ministeren for offentlige arbejder sidder på spring og vil op og besvare de spørgsmål, der er stillet her. Jeg har to yderligere spørgsmål. Se, man kan næsten sige i dag, at store områder af landet faktisk har en historisk ret til gratis at modtage udenlandsk TV. Jeg vil godt spørge ministeren: hvorledes bliver det, når det her hybridnet nu bliver indført og enkelte kommuner tilslutter sig? De borgere, der i dag vederlagsfrit kan modtage udenlandsk TV, kan de også gøre det fremover? Det vil jeg gerne have et svar på.

Jeg vil også gerne have svar på følgende: Ministeren har jo gang efter gang sagt, at private husstande skulle have lov til at sætte parabolantenner op og hente TV direkte ned fra satellitterne. Hvor ligger disse garantier henne, hr. minister? Det vil jeg gerne have et klart svar på.

Maisted (FD):

Frie borgere har selvfølgelig et frit valg, og det er jo præcis det, der er ved at blive afskaffet med dette forslag.

Det er rigtigt, der står, at man ikke vil lave tvangstilslutninger. Men så vidt jeg kan se af papirerne, så bemyndiges ministeren for offentlige arbejder til at træffe bestemmelse om oprettelse, udbygning, indretning og benyttelse af fællesantenneanlæg, og hvis regeringens holdning er, at man ikke vil godkende etablering af antenneanlæg i privat regie, som vil hæmme hybridnettets udvikling, så kan man altså gribe ind. Al erfaring viser også, at har man først lavet offentlige investeringer i en eller anden form for net og det ikke er rentabelt – man har fået en tilslutning på de 30 pct., der skal til for at køre videre – så bliver der jo tvangstilslutning; jeg behøver blot at nævne, at det har vi jo set vil blive gennemført med naturgasnettet.

Og hele systemet bygger jo netop på, at man giver telefonselskaberne et monopol, de vil få monopol på TV-kabelfremføring, og så kan man jo nok forestille sig, med den erfaring vi har fra statsmonopolet Danmarks Radio og TV, hvordan det vil gå. Det vil altså sige, at man får monopol til at putte ned i denne ledning, hvad man ønsker befolkning-

gen skal se, og dermed får man selvfølgelig også en tvang.

Desuden hævder man også i disse bilag, at man skulle være i stand til at adskille, hvad det koster med hybridnettet og den øvrige virksomhed inden for telefonselskaberne. Alle ydelserne kører i én ledning. Det er jo illusorisk at tro, at man kan lave en sådan adskillelse. Det vil sige, at brugerne af telefonnettet vil komme til at betale for hybridnettet. Jeg oplyste jo også i mit første indlæg, at man allerede har konstateret, at det bliver ca. 10 gange så dyrt for TV-seerne at få et hybridnet fremfor deres fælles anlæg; der er jo ingen, der tror på, at de frivilligt vil tilslutte sig det.

Endelig så er der ingen tekniske begrundelser for at gennemføre dette hybridnet. De mennesker, der lever af at levere teknisk datamateriale, kan sagtens fremføre deres meddelelser og signaler ved hjælp af æterbåren virksomhed, de behøver heller ikke hybridnettet.

Det er og bliver en tvangstanke, og det, jeg frygter, som jeg sagde i mit første indlæg, er, at det frie valg for den danske befolkning bliver afskaffet, og hvad der er allerværst, en sådan form for lovgivning er et brud på Danmarks grundlovs § 77. Jeg har fremhævet det utallige gange og disse modeller, der viser, at man godt kan sprede information til den danske befolkning på mange andre måder end den, man kender i dag, er en underbygning af, at man konstant og bevidst har undergravet Danmarks riges grundlov.

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Uanset at hr. Dohrmann sådan et par gange hver sæson stiller krav om min afgang fra mit embede, en omstændighed, der er værre for ham selv end for mig, synes jeg, at jeg skylder ham svar på hans spørgsmål, eftersom hans parti ikke har været med i udvalget. Jeg skal dog sige til hr. Dohrmann, at han kunne jo have læst betænkningen, for så ville han i punkt 10 i den aftale, der er indgået partierne imellem, få fuldt tilfredsstillende svar på de spørgsmål, han her har stillet.

Hr. Tinning venter jo givetvis ikke svar på sin byge af spørgsmål, for efter at han så malerisk og ud fra sit høje intelligensniveau har beskrevet mit, så må svar fra mig til hr. Tin-

[Ministeren for offentlige arbejder]

ning jo alligevel for ham være totalt værdiløse. Jeg skal derfor kun give den eneste faktuelle oplysning, at hvad beløbet angår til støtte af pilotprojekter, så drejer det sig om ting, der ikke er ansøgt om endnu, hvis omfang ikke er kendt endnu, hvis udstrækning i tid ikke er kendt endnu. Alene af den grund må hr. Tinning altså nøjes med – trods det at det selvfølgelig naturligt falder ham svært – at have tillid til, at den aftale, der er indgået mellem et stort flertal af partier her i folketinget, vil komme til at holde stik. Og det var det sidste ord til hr. Tinning fra mig i den sag.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Ministeren tager fejl. Ministerens svar har en meget stor værdi for mig.

Det er klart, at jeg vil ikke spørge ministeren, hvad denne sag ifølge ministeren dybest set drejer sig om, for det kunne jeg forstå ministeren ikke vidste, når det kom til stykket. Påstanden var jo, at får vi ikke et hybridnetforlig, får vi ikke et landsdækkende bredbåndsnet om 10–15 år, og det er simpelt hen uanset politisk ståsted notorisk sludder. Og jeg forstår godt, at ministeren ikke ønskede at uddybe sine bemærkninger. Der findes ikke en eneste begrundelse for den påstand.

Men derfor kan ministeren jo godt, når bare det ikke ligesom angår de mere overordnede ting i denne beslutning, sige nogle ting, som er værdifulde, og jeg forstod, at der vil blive ydet maksimalt 100 mill. kr. eller maksimalt 99 mill. kr., og det kan også godt være, at det kun bliver 10 mill. kr., for det er ikke rigtig til at sige. Der mangler nogle ansøgninger. Jeg synes stadig væk, det ville have været rart, hvis ministeren ville have fortalt over hvor mange år, men nu er ministeren jo kommet for skade at love, han ikke vil gå herop igen, så vi må jo hellere spørge skriftligt.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslaget.

Afstemning

Ændringsforslaget
vedtoges uden afstemning.

Forslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges med 77 stemmer (S, KF, V, CD og KrF) mod 27 (SF, RV, VS, FP og FD).

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Om denne vedtagelse vil der nu blive givet meddelelse til ministeren for offentlige arbejder.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Anden behandling af lovforslag nr. L 141:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunale valg.

(Fremsat 30/1 85. Første behandling 1/2 85. Betænkning 21/2 85).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 5 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

5) Anden behandling af lovforslag nr. L 119:

Forslag til lov om ændring af lov om kommunale valg.

Af Dagmar Mørk Jensen (RV) m.fl.
(Fremsat 15/1 85. Første behandling 1/2 85. Betænkning 21/2 85).

Der var stillet 10 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning